

MØTEBOK

Styre: ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE	Møtested: Tingvang	Dato: 29.10.2018	Fra kl.: 19:00	Til kl.: 22:00
---	------------------------------	----------------------------	--------------------------	--------------------------

TIL STEDE PÅ MØTET:

Medlem:

Tor Skattebo
Ole Kristian Oldre
Mari Rabben Lundby
Stine Schlytter
(Bente Oxhøvd møtte ikke)

Varamedlem:

Andre:

Anne Frugård

Behandla saker:

25/2018	Deling av eiendommen Ekerbakke gnr 8/1. Vurdering av allmenningsretten jf §2 i Fjellogen
26/2018	Klage på vedtak i sak 19/2018. Støl 466 til Skattebo 39/1. Søkn.om å utv.stølsareal, samt graving.
27/2018	Ledegjerde ved innkjøring til Kristensonlægeret.
28/2018	Feste 53/1/585 på Skindro. Søknad om oppsetting av bygg til turistformål.
29/2018	Feste 53/1/374 på Tansberg. Søknad om oppsetting av uthus. Vurdering av bruk ift §22 i Fjellogen

Underskrifter:

REFERATSAKER TIL FJELLSTYREMØT 29. oktober 2018

U = Utg. brev
 I = Inng. brev
 K = Kopi
 A = Annet

Forkortelser:

ØSF= Øystre Slidre fjellstyre
 NFS= Norges Fjellstyresamband / DN= Direktoratet for naturforvaltning
 KLP=Kommunal Landpensjonskasse
 Langsua NPS= Langsua Nasjonalparkstyre

Delegert sak 5/2018		Ny godkjenning av søknad om veg til hytte i Synhauglie f. 100.			
	DATO	AVSENDER	MOTTAKER	Ark.nr.	INNHold
A	20.jul	ØSF	John Nordtorp	perm	Rapport vedr. fiske med småmaskede garn 2018
U	04.sep	ØSF	Torstein T. Røyne	f.610	Orientering om at fjellstyret ikke tar opp igjen saken vedr. Røynestølen 53/1/610
I	04.sep	Universitetet i Oslo	ØSF	heimd.	Rapport fra feltstasjon Øvre Heimdalen 2017
I	05.sep	Langsua NPS	ØSF	411,4	Disp til utkjøring av felt elg 2018-2019
I	05.sep	Amund Tronrud	ØSF	433,1	Forspørsel om å få sette opp en stol på Synhaugen
K	11.sep	Statskog SF	Amund Tronrud	433,1	Avslag på å få sette opp stol på Synhaugen
K	10.sep	Statskog SF	Frode Enger	f.596	Grunneiers tillatelse til rehabilitering av sel
K	07.sep	Statskog SF	Structor Lillehammer AS	441	Grunneiers tillatelse til etablering av avløpsanlegg på Valdresflya
I	13.sep	NJFF Oppland	ØSF	433,2	Introjakt på rype og hare i 2018
U	17.sep	ØSF	Inatur.no	613,1	Tilbakemelding på jaktkort til førstegangsjegere
I	18.sep	Beito Husky Tours AS	ØSF	433,2	Spørsmål om bruk av fjellstyrets åpen hytter
A	13.sep	ØS kommune	ØSF	441	Midlertidig utslippstillatelse for "Fiye 1389"
I	13.sep	Statskog SF	ØSF	f.631	Ber om uttale vedr. DNT-hytte på Storeskag
U	15.okt	ØSF	Knut I. Rogne	f.490	Svar vedr. fraskilling av støl
U	15.okt	ØSF	Avd. Buttingsrud DA	f.619	Torstein Ekers dødsbo
I	03.okt	NFS	ØSF	612,2	Info om gjennomgang av regelverk knyttet til elg/hjortejakt på statsallmenningene
A	10.okt	ØS kommune	ØSF	.032	Info vedr. gjennomføring av romfordeling
I	10.okt	ØSUS	ØSF	141,9	Spørsmål om innkjøp av lovsamlinger med mer til jegerprøvekurs
K	17.okt	Statskog SF	Hans Hubert	f.100	Grunneiers tillatelse til å anlegge vei - Synhauglie
I	09.okt	NFS	ØSF	000	Utkast til felles høringsuttalelse NOU: Ny fjellov
U	26.okt	ØSF	Beito Husky tours	433,2	Svar på forespørsel vedr. bruk av åpne buer
U	16.okt	ØSF	Langsua NPS	411,2	Rapportering og faktura vedr. do i Storeskag.



MØTEBOK

SAK NR: 25/2018
 SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
 Arkivnr.: feste 619

MØTEDATO: 29.10.2018
 MØTESTED: Tingvang

SIGN: Anne Frugård

Utskrift til:

Statskog
 Advokatfirmaet Buttingsrud DA v/ Christine Næss Mathiesen
 Leif Skjold Ekerbakke
 Arvingene v/Liv Enger Eker Blom

53/1/619 Deling av eiendommen Ekerbakke gnr 8/1. Vurdering av allmenningsretten jf § 2 i Fjellogen.

Saksdokumenter

- Fjellstyresak 32/1981
- Tinglyst avgiftsfri erklæring 4.7.1988
- Fjellstyresak 27/1989
- Ø. Slidre kommune, sak 094/17 – 8/1 Frådeling til bruksrasjonalisering til 8/2
- Fjellstyrets klage på sak 094/17 av 9.11.2017
- Kommunens klagebehandling 112/17, dato 7.12.2017
- Fylkesmannens klagebehandling 17/8210, dato 10.8.2018
- Brev fra og til arvingene v/Liv Enger Eker Blom
- Flere brev fra og til Advokatfirmaet Buttingsrud DA v/Christine Næss Mathiesen

Saksopplysninger

Gården Ekerbakke gnr 8/1 har allmenningsrett i Øystre Slidre statsallmenning, og støl på Sandalen, feste 53/1/619. Hele eiendommen Ekerbakke gnr 8/1 med unntak av fradelt boligtomt og støl på Javnstølen, skal overføres og sammenføres med gnr 8/2 eid av Leif Skjold Ekerbakke. Gardstunet på gnr 8/1 skal være ei boligtomt på inntil 4 da og denne skal få nytt bnr. Valdres jordskifterett er i en prosess med å gjennomføre den praktiske delinga av gnr 8/1, denne er foreløpig ikke rettskraftig.

Øystre Slidre kommune v/formannskapet har i sak FS094/17 gjort vedtak om at Ekerbakke gnr 8/1 skal deles til bruksrasjonaliseringsformål jf §§ 9 og 12 i jordloven. I vedtaket står det bl.a. at gårdstunet deles fra til helårs boligtomt med tomt på inntil 4 da, og at stølen på Javnstølen blir delt ifra til fritidsformål med ei tomt på inntil 2 da. Resten av arealene skal selges til naboeiendommen 8/2.

Når saken startet opp ønsket arvingene å beholde stølen på Sandalen som fritidsbolig. Dette har de nå gått bort ifra og det er enighet mellom partene at de ønsker at allmenningsretten består og følger jordarealene. Advokatfirmaet Buttingsrud DA v/Christine Næss Mathiesen skriver i brev til fjellstyret 1.10.2018:

- !! Som Fjellstyret er kjent med skal arvingene etter Torstein Eker selge gnr. 8 bnr. 1 til Leif Skjold Ekerbakke, eier av gnr. 8 bnr. 2, med unntak av tunet på ca. 4 dekar og Javninstølen på ca. 2 dekar. Dette er i tråd med delingstillatelse fra Øystre Slidre kommune og ut ifra en avtale som ble inngått mellom Eker og Ekerbakke før Ekers bortgang.

Tunet og Javninstølen vil få nytt bnr., henholdsvis bnr. 24 og 25., mens gnr. 8 bnr. 1 med tilhørende rettigheter vil bli overdratt til Ekerbakke som eier av gnr. 8 bnr. 2.

Det har tidligere vært ytret ønske om fritidsfeste og fradeling av Sandalstølen (gnr. 53 bnr. 1 fnr. 619) som tilligger som en allmenningsrettighet på gnr. 8 bnr. 1. Dette kan bekreftes av Ekerbakke om ønskelig.

Avtalen mellom partene medfører salg av hele det jordbruksmessige arealet og grunnlaget for allmenningsretten til gnr. 8 bnr. 1 til Ekerbakke.

Undertegnende kan ikke se at salget eller fradelingen medfører at allmenningsretten på gnr. 8 bnr. 1 skal ha gått tapt etter fjellovens § 2, idet gnr. 8 bnr. 1 vil bestå som en jordbruksmessig enhet. Ekerbakke har uttrykt et ønske om å overta stølen og benytte bl.a. deler av denne til beite.

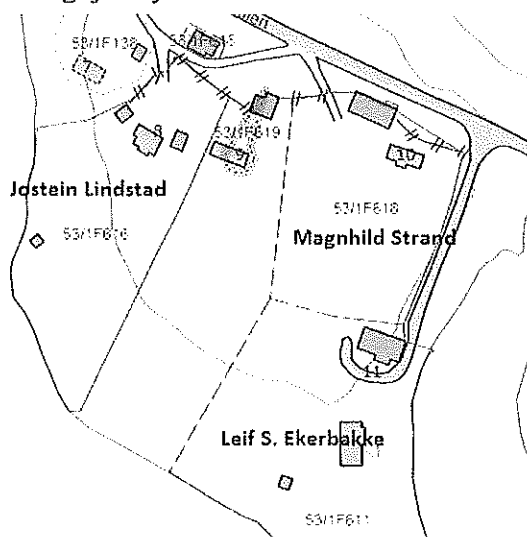
Som fjellstyret er kjent med, gjennomføres overdragelsen og opprettelsen av de nye eiendommene via jordskifte. Saken pågår i disse dager.

Etter uttalelser og tilbakemelding fra fjellstyret forstår undertegnende fjellstyret slik at dere må foreta en vurdering av om allmenningsretten er i behold etter fradelingen og overdragelsen. Undertegnende har p.t. ikke klart å finne en hjemmel for at en slik vurdering er påkrevd for gjennomføringen av salget og bes om at denne oppgis.

Uansett, på bakgrunn av fjellstyrets uttalelser, bes det om at fjellstyret så snart som mulig foretar ovennevnte vurdering/behandling. En eventuell manglende avklaring hindrer videre fremdrift i prosessen. Av hensyn til sakens fremdrift vil partene derfor være takknemlige om fjellstyrets behandling kan finne sted før ordinert møte i slutten av oktober.

Det har tidligere vært dialog hvorvidt fjellstyret kan foreta sin vurdering før jordskiftesaken er ferdig og overdragelsen gjennomført, jf. bl.a. deres brev av 7. mai 2018. Undertegnende mener at dette vil være uproblematisk for fjellstyret så sant vurderingen skjer under forutsetning av det som fremgår innledningsvis, nemlig at gnr. 8 bnr. 1 med alt areal, med unntak av 4 dekar til gnr. 8 bnr. 24 og 2 dekar til gnr. 8 bnr. 25, overdras til Leif S. Ekerbakke.

At en slik behandling vil være mulig underbygges også av fjellstyrets sak 31/2012 hvor fjellstyret selv forslø ovennevnte løsning som et vedtaksalternativ, altså før saken var ferdig i jordskifteretten. I nevnte sak valgte fjellstyret å avvente sin vurdering til jordskiftesaken var ferdig med bakgrunn i at det var tatt forbehold fra selgers side. Et slikt forbehold foreligger ikke i vår sak og fjellstyret må derfor kunne behandle saken før jordskiftesaken er avsluttet.



I vedtaket fra fjellstyresak 27/89 (møtedato 19. juni 1989) skriver Øystre Slidre fjellstyre; ”Ekerbakke 8/1 er et bruk som det kan bli gjenopptatt drift på. Fjellstyret mener derfor at det ikke er riktig å utvise stølsjordet til andre eller å foreta grensejusteringer. Arealet bør brukes som før ved at det beites av Ekerbakke 8/2 og Beito Søndre 3/1.”

Lovgrunnlag:

§ 2 i Fjellogen:

Rett til allmenningsbruk ligg til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett. Retten skal kunne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva.

Rett som er knytta til jordbrukseigedom kan berre utnyttast så langt det skjer i tilknytning til drifta av eigedommen som jordbruk, og så lenge eigedommen vert driven som jordbruk. Med dei unntak som går fram av lova her, kan slik rett ikkje avhendast, leigast bort eller krevjast avløyst mot vederlag. Vert gardsdrifta nedlagd og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.

Tvist etter siste punktum i andre stykket vert avgjort ved skjøn.

Vurdering:

Partene v/ advokat Næss Mathisen har stilt et berettiget spørsmål om det er nødvendig med en behandling i fjellstyret siden situasjonen nå er at Leif Ekerbakke skal overta alt jordbruksarealet som er grunnlaget for allmenningsretten. Når det gjennomføres en deling etter jordloven skal fjellstyret alltid vurdere om rettighetene i Øystre Slidre statsallmenning fortsatt er i behold. Dette er fjellstyrets ansvar, og det er praksis at denne vurderingen skjer gjennom et vedtak i fjellstyret.

Det har også vært praksis at en slik vurdering skjer etter at delingsvedtaket fra jordskifteretten er rettskraftig. I sak 31/2012 åpnet administrasjonen for en mulighet om at allmenningsretten kunne avgjøres før jordskiftedommen var rettskraftig, men fjellstyret valgte den gang å vente på at delingsvedtaket fra jordskifteretten var rettskraftig. Begrunnelsen for det var den gang at det under rettsforhandlingene i jordskifteretten er tatt forbehold fra selgers side, som det ikke var mulig å etterkomme når stølens skjebne skal behandles av fjellstyret etter fjellovens bestemmelser. Det er ikke tilfelle i denne saken etter de opplysninger saksbehandler har fått, og fjellstyret kan derfor vurdere om de ønsker å endre sin praksis på dette området.

Særlig av hensyn til framtidig landbruksdrift på støslagene har fjellstyret praktisert å legge stor vekt på å beholde stølsbebyggelse innenfor landbruket. I saker der en større del av en eiendom deles etter jordloven, overføres til/sammenføres med et annet gårdsbruk bør det åpnes for å behandle saker som gjelder rettighetsforhold til allmenningsbruk, før jordskifteretten starter sin behandling.

I tillegg til selve stølsbebyggelsen må fjellstyret også ta stilling til hva som skal skje med stølsjordet. Ekerstølen ble lagt i det fri i (32/1981), og stølen står på avgiftsfri erklæring tinglyst i 1988. Det ble den gangen ikke tatt stilling til stølsjordet som ble og fortsatt blir brukt av to ulike stølsnaboer (Ekerbakke 8/2 og Beito Søndre 3/1). Det vanlige er at et stølsjorde blir lyst ledig eller lagt ”i det fri” når en støl blir frilagt, men i dette tilfelle ble dette ikke gjort fordi fjellstyret den gang i sak 27/1989 mente at det kunne bli tatt opp drift på Ekerbakke 8/1 igjen. Når delingen er gjennomført er det ikke lenger aktuelt at det blir selvstendig drift på 8/1 igjen, og stølsjordet må derfor utvises på nytt. I andre saker der gårdsbruk gjennom kjøp eller sammenføring har overtatt erklæringer (stølsbebyggelsen) på

frilagte støler, har også det frilagte stølsarealet blitt overført til den nye eieren gjennom nyutvisning. Det vil være naturlig at fjellstyret tar en befaring på stedet før dette avgjøres.

Forslag til vedtak:

Retten til allmenningsbruk i Øystre Slidre statsallmenning jf § 2 i fjelloven, skal følge den delen av Ekerbakke gnr. 8/1 som selges til eier av gnr 8/2, Leif Skjold Ekerbakke. Det forutsettes at deling av gnr. 8/1 gjennomføres slik som beskrevet i brev fra advokat Christine Næss Mathisen 1. oktober 2018. Som konsekvens av dette vedtaket må Statskog overføre erklæringen for stølen på Sandalen, til Leif Skjold Ekerbakke, etter at delingen er gjennomført av jordskifteretten. Overføring av stølshusa mellom partene er et privatrettslig forhold.

Når det gjelder stølsjordet på Sandalen (53/1/619) i statsallmenningen, skal fjellstyret jf bestemmelser i stølsforskriften, ta stilling til hva som skal skje med det når dette vedtaket er rettskraftig. Det vil være naturlig at fjellstyret tar en befaring på stedet før dette avgjøres.

Vedtak:

Retten til allmenningsbruk i Øystre Slidre statsallmenning jf § 2 i fjelloven, skal følge den delen av Ekerbakke gnr. 8/1 som selges til eier av gnr 8/2, Leif Skjold Ekerbakke. Det forutsettes at deling av gnr. 8/1 gjennomføres slik som beskrevet i brev fra advokat Christine Næss Mathisen 1. oktober 2018. Som konsekvens av dette vedtaket må Statskog overføre erklæringen for stølen på Sandalen, til Leif Skjold Ekerbakke, etter at delingen er gjennomført av jordskifteretten. Overføring av stølshusa mellom partene er et privatrettslig forhold.

Når det gjelder stølsjordet på Sandalen (53/1/619) i statsallmenningen, skal fjellstyret jf bestemmelser i stølsforskriften, ta stilling til hva som skal skje med det når dette vedtaket er rettskraftig. Det vil være naturlig at fjellstyret tar en befaring på stedet før dette avgjøres.

Enstemmig.

Første avsnitt av vedtaket er hjemlet i fjellovens § 2, annet ledd siste punktum. Tvist om vedtaket skal avgjøres ved skjønn, jfr. § 10, 2. ledd og §§ 33 og 34 i fjelloven. Eventuelt skjønn må kreves innen 3 uker fra mottak av dette vedtak.

Andre deler av vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.



MØTEBOK

SAK NR: 26/2018
 (SAK NR: 15/2018, 19/2018)
 SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
 Arkivnr.: Støl 466

MØTEDATO: 29.10.2018
 MØTESTED: Tingvang

SIGN: Anne Frugård

Utskrift til:
 Gunnhild Rogne og Steinar Dalen
 Edvard Skattebo
 Statskog SF

Klage på vedtak i sak 19/2018. Støl 53/1/466 til Skattebo 39/1. Søknad om å utvide stølsareal, samt noe graving.

Saksdokumenter

- Søknad fra Gunnhild Rogne og Steinar Dalen mottatt 6.12.2017
- Sak 15/2018 fra Fjellstyret 25.6.2018
- Merknad fra Edvard Skattebo
- Nytt kart med en mindre endring på gjerde inntegnet 9.8.2018
- Kopi av e-post fra Miljødirektoratet (om registrert naturbeitemark) 10.8.2018
- Uttale fra Statskog 14.8.2018
- Sak 19/2018 fra Fjellstyret 3.9.2018
- Klage fra Steinar Dalen og Gunnhild Rogne 24.9.2018

Først en oppsummering av tidligere historikk i saken.

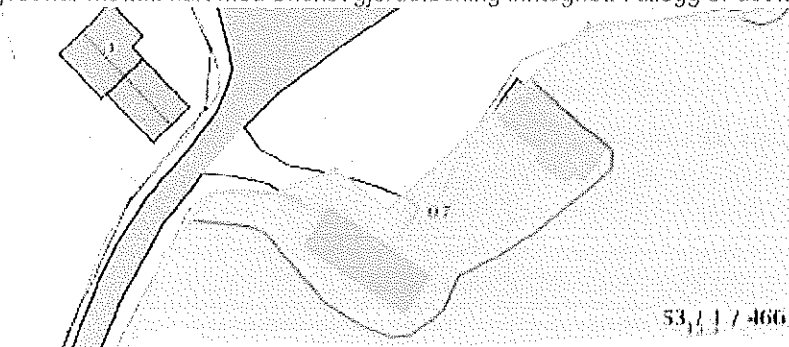
Saksframstilling og vedtak i sak 15/2018:
 Støl 53/1/466 til Skattebo 39/1. Søknad om å utvide gjerde.

Saksdokumenter 15/2018

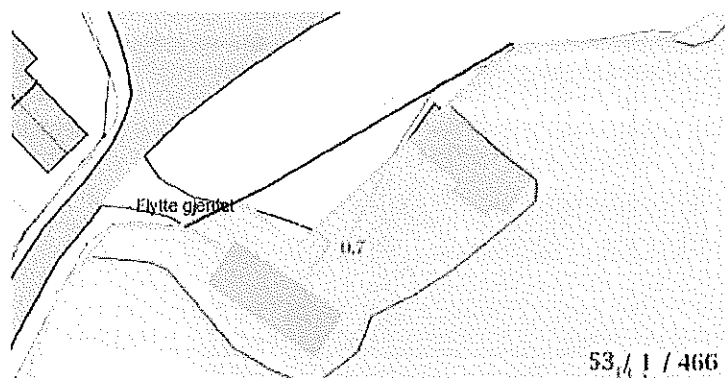
- Søknad fra Gunnhild Rogne og Steinar Dalen mottatt 6.12.2017

Saksopplysninger 15/2018

Fjellstyret har mottatt kart med ønsket gjerdeløsning inntegnet. I tillegg er det lagt ved bilder og en søknad.



Fra gårdskart.no: Viser ca trase på dagens gjerde (svarte streker), bilveg/parkering samt adkomst til fjøs er på utsiden av dagens gjerde.



Ønsket trase etter flyttet gjerde, eventuelt ein mellomplassering mellom dagens gjerde og denne linje.

"Vi ynskjer å flytte gjerdet på stølen Synhaugen:

- Det er upraktisk å måtte gå gjennom grinda for å komme inn i fjøset. Til fjøset er det ein inngang på austveggen og ein inngang på nordveggen. (Fjøset er bygningen til venstre på kartet ovenfor).
- Det er upraktisk når det kjem fleire biler til oss. Bilene står ofte parkert i rekke før grinda. Ved å flytte gjerde kan vi planere og kunne parkere biler i bredden, uten å stenge vegen.
- Sauene som beiter i området liker veldig godt å ligge ved siden av fjøset. Gjerne når dei legger seg for natta. Det blir derfor svært mye sauemøkk i vegen vår fram for grinda. Dette har vore eit problem i fleire år.
- Ved å kunne planere litt masse, vil vi forbedre utsikten vår fra stølen. Vi ser pr i dag ikkje fjellene mot vest fra stølen.
- Vi kan ikkje sjå at det skal medføre nokon ulempe for nokon at vi flytter gjerdet litt. Kokje for andre støler, beitebrukere eller turister. Det var ein av stølsnaboene som foreslo at vi burde få flytta gjerdet vårt.
- Dette vil vere ei stor forbetring for oss ☺"



"Upraktisk plassering av gjerde: For parkering, adkomst til fjøset og problem med mykje sauemøkk i vegen. Det er heller ikkje ønskelig å parkere på grasnet fremfor selet slik som det er gjort her."

Saken gjelder en utvidelse av eksisterende stølsareal. Fjellstyret og Statskog skal på befaring 22. juni 2018. Gunnhild Rogne og Steinar Dalen er invitert på befaringsen.

Befaring 22.juni 2018:

Statskog og fjellstyret var på befaring 22. juni 2018. Gunnhild Rogne og Steinar Dalen viste og forklarte hvor og hvorfor de ønsker å flytte gjerdet, og hvor de ønsker å planere for å få bedre plass til parkering og mer utsikt.

Fjellstyret og Statskog var enige om at saken bør legges til offentlig ettersyn for å unngå eventuelle klager i etterkant.

Forslag til vedtak sak 15/2018:

Fjellstyret ber om uttale fra Statskog, og saken legges ut til offentlig ettersyn. Saken behandles på fjellstyremøte 3. september 2018.

Vedtak sak 15/2018 den 25.6.2018:

Fjellstyret ber om uttale fra Statskog, og saken legges ut til offentlig ettersyn. Saken behandles på fjellstyremøte 3. september 2018.

Enstemmig

Sak 19/2018. Støl 53/1/466 til Skattebo 39/1. Søknad om å utvide stølsareal, samt noe graving. Behandling av saken etter offentlig ettersyn.

Saksopplysninger 19/2018

Saken har vært lagt til offentlig ettersyn og det har kommet inn en merknad til saken.

Merknad fra Edvard Skattebo 29. juli 2018:

Edvard Skattebo sendte inn en merknad når saken var ute til offentlig ettersyn. Han hadde ingen merknad til flytting av gjerde, men flere argument mot graving i haugen:

"Jeg, Edvard Skattebo, eier av 53/1/469 har følgende merknader/innvendinger til saken:

Som alle vet er det meget værhardt på Synhaugen, og høyeste punkt er Skattebu-bakken.

Dersom det fjernes masse fra haugen eller stikkvegen blir bredere og/eller senket ved støl 53/1/466, vil dette bety svært mye for min eiendom 53/1/469. ⇔ På vinteren samles det flere meter med snøskavler ved innkjøring/stikkvegen. Dersom dette fjernes vil denne snøen således flyttes MYE nærmere mine bygninger. Dette kan også medføre problemer med rydding av veg om våren.

Jeg vil også påpeke at Skattebu-bakken er fredet!

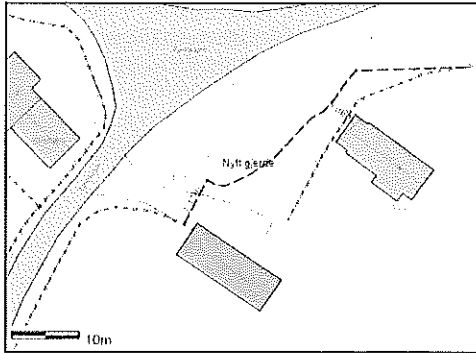
Dersom dette er en plan som blir gjennomført er mitt spørsmål som følger: Hvor er det planlagt at den massen som skal fjernes skal legges??

Efter mitt syn vil dette være et stort inngrep i naturen i et fredet område!!"

Befaring 9. august 2018:

Tilstede Statskog v/Borghild Simengård, Øystre Slidre fjellstyre v/Tor Skattebo og Anne Frugård, Gunnhild Rogne, Steinar Dalen og Gerd Rogne som representanter for stølseier 53/1/466, og Edvard Skattebo som representant for 53/1/469.

Hovedformålet med befaringen var å vise stølsnabo Edvard Skattebo hva som var tenkt, og for at fjellstyret/Statskog kunne se på området en gang til etter å ha lest merknaden fra Edvard Skattebo. På befaringen ble den opprinnelige søknaden justert noe med tanke på utvidelse av arealet, og vi kom fram til at det var en bedre og mindre synlig løsning å la gjerde følge samme høydekote langs haugen. I tillegg ble det forklart at formålet med gravingen ikke var parkering, men bedre utsikt og i tillegg noe graving i forbindelse med ny grind. Søknaden gjelder fortsatt en utvidelse av eksisterende stølsareal. Utvidelse som omsøkt dreier seg om ca 0,15 dekar. I tillegg er det søkt om noe graving for å forbedre utsikten fra stølen.



Kartskisse fra befaring 9/8-2018.

Utdrag fra E-post fra Miljødirektoratet 10. august 2018 ang. "fredning":

"Tiltaket skal skje i et område som er kartlagt som naturbeitemark med verdi viktig (B) etter DN-håndbok 13 (.). At en naturtype er vurdert til verdi viktig (B) har ikke noe juridisk vern i seg selv. Det er de regelverk som eventuelt regulerer tiltaket som vil påvirke om hvorvidt en skal/bør ta hensyn til den kartlagte lokaliteten."

Uttalelse fra Statskog 14. august 2018:

"Statskog har ingen motforestillinger til at stølsbruker utvider stølsvolden slik kartskissen viser og at gjerde kan flyttes slik at fjøset blir innenfor inngjerdingen. Vi har heller ingen motforestillinger til å skale av noe av haugen som ligger rett nord/vest for stølstunet slik at man kan planere en litt bedre parkeringsplass for biler ved innkjøringen. Å skale av haugen for å bedre utsikten mot fjellene i vest ser vi ikke nødvendigheten av å ta hensyn til da det ikke har noe med behovet for drifta av stølen.

Siden det er en prosentvis liten utvidelse av arealet tatt i betraktning av stølens areal totalt sett vil vi akseptere at tilleggsjordet blir en del av stølsvolden og at det ikke vil kreve egne planer slik seterforskriften § 19 henviser til.

På bakgrunn av vår uttale tilrår vi fjellstyret å tillate utvidelse av stølsvolden samt skale av noe av haugen for å bedre parkeringsmulighetene. Dersom fjellstyret tillater dette gir Statskog grunneiers tillatelse til å sette opp gjerde i ny avgrensning men at det skal brukes samme gjerdemateriale som i dag, nasjonalgjerde. Grunder og lee skal stå åpne i vinterhalvåret. Statskog vil varsle kommunens matrikkelansvarlig med å justere grensen.

Vi tar forbehold om at kommunen ikke tar gebyr for endring av i matrikkelen ved grensejustering. Dersom de tar gebyr vil dette bli belastet rettighetshaver. "

Vurdering 19/2018

Søknaden gjelder en mindre utvidelse av stølsarealet, og noe graving av mer udefinert omfang.

Når det gjelder utvidelse av eksisterende stølsareal og flytting av gjerde har det ikke kommet inn merknader, og saksbehandler deler stølseier og Statskog sin oppfatning om at dette er en fornuftig endring for å få en mer rasjonell gjerdeløsning som vil være en fordel for drifta på stølen.

På befaringen 9. august ble det lagt vekt på at det var behov for noe graving i forbindelse med ny grind slik at nødvendige landbruksmaskiner kunne komme gjennom grinda uten at grinda må fjernes (slik situasjonen er nå). I tillegg var det ønske om å "skale av" noe langs med haugen for å få bedre utsikt. Utsikt er ikke en forutsetning for stølsdrift, og derfor heller ikke et argument for å endre terrenget.

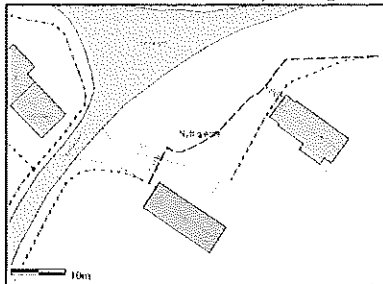
Graving bør begrenses mest mulig både med hensyn til naturinngrep og evt. påvirkning av snøforhold. Selv om dominerende vindretning på Synhaugen er fra nordvest, kan situasjonen likevel være annerledes enkelte år (som vinteren 2017/18). Det er derfor vanskelig å si noe om hvilken påvirkning en liten endring av terrenget vil ha for hvordan snøen legger seg.

I søknadsteksten, og på første befaring fikk vi inntrykk av at det var ønske om noe graving for at det skulle bli bedre parkering, men søker har opplyst på telefon 20/8-2018 at det ikke er behov for graving i forbindelse med parkering fordi parkeringsproblemet løser seg når gjerde flyttes.

Forslag til vedtak 19/2018:

Med hjemmel i seterforskriften § 20 godkjenner fjellstyret omsøkte utvidelse av støl 53/1/466, slik som anvist under befaring 10.8.2018 (se kart nedenfor). Det nye gjerdet skal følge samme høyde langs haugen slik at det blir minst mulig synlig fra nordsiden av haugen. Grunder og lee skal stå åpne i vinterhalvåret. Når gjerdet er ferdigstilt skal stølseier melde fra til fjellstyret, som registrerer endringen.

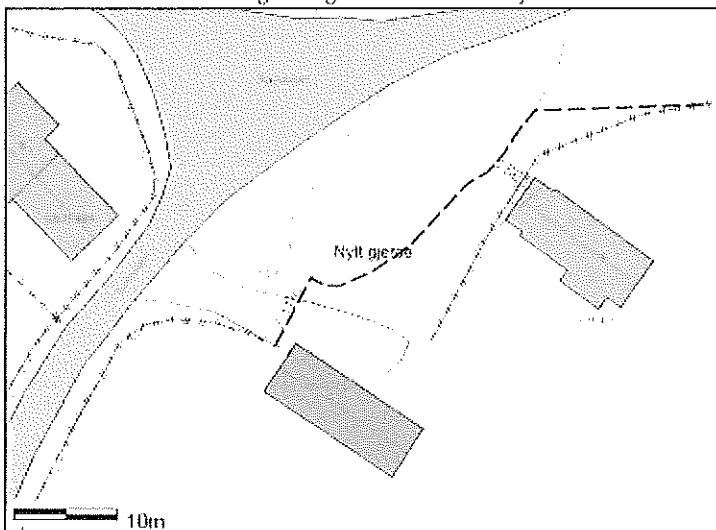
Graving og planering av masse skal begrenses til å gjelde nødvendig graving i forbindelse med ny grind. Terrengnet skal ikke endres for å få bedre utsikten fra stølen. For å sikre nødvendig hensyn til registrert naturbeitemark skal all graving avklares med Øystre Slidre kommune før arbeidet starter.



Vedtak den 3.9.2018 i sak 19/2018:

Med hjemmel i seterforskriften § 20 godkjenner fjellstyret omsøkte utvidelse av støl 53/1/466, slik som anvist under befaring 10.8.2018 (se kart nedenfor). Det nye gjerdet skal følge samme høyde langs haugen slik at det blir minst mulig synlig fra nordsiden av haugen. Grunder og lee skal stå åpne i vinterhalvåret. Når gjerdet er ferdigstilt skal stølseier melde fra til fjellstyret, som registrerer endringen.

Graving og planering av masse skal begrenses til å gjelde nødvendig graving i forbindelse med ny grind. Terrengnet skal ikke endres for å få bedre utsikt fra stølen. For å sikre nødvendig hensyn til registrert naturbeitemark skal all graving avklares med Øystre Slidre kommune før arbeidet starter.



Enstemmig

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

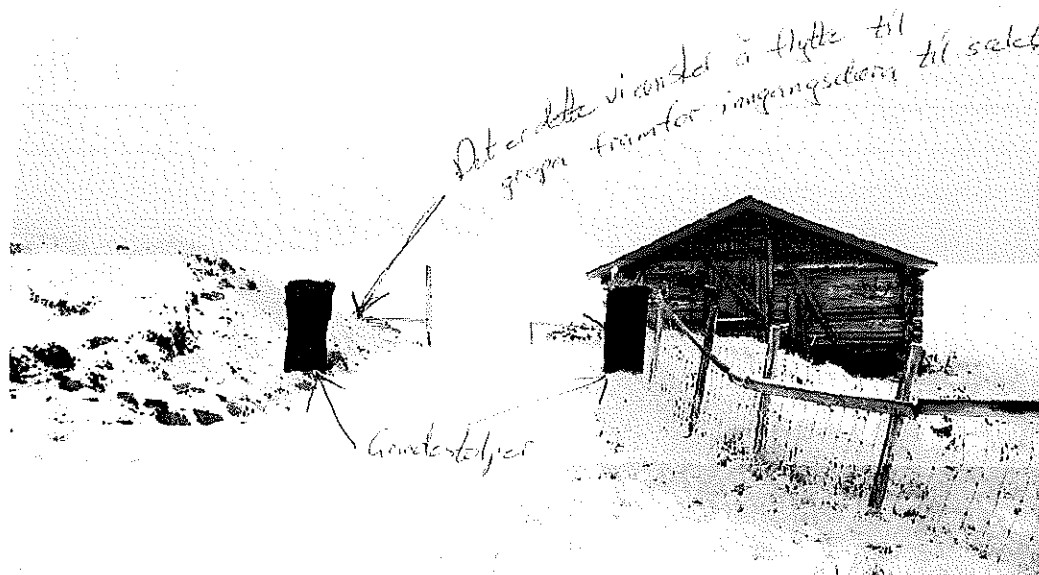
Saksopplysninger sak 26/2018

Gunnhild Rogne og Steinar Dalen har sendt e-post til fjellstyret der de skriver dette:

"Vi ser oss nødt til å påklage vedtaket ved sak 19/2018 (15/2018) da vi mener vi er blitt misforstått. Legger ved to bilder:

1. Bilde viser hvordan vi tenker oss plassering av grindestolper. Det er den massen til høyre for venstre grindestolpe vi ønsker å redusere/fjerne/ flytte. Massen utgjør kanskje 2-3 m³. Denne massen ønsker vi da å bruke til å fylle opp en grop/sokk framfor sælet. Håpet er å kunne lage oss ett fint tun hvor vi krytler fjøset og sælet sammen.

De to svarte stolpene skal være tenkt plassering av nye grindestolper.



2. Bilde viser hvor vi ønsker å flytte massen. Kartet viser også ett planlagt gjerdet mellom jordet og det nye stølstunet. Vi ser for oss å benytte jordet på stølen bl.a. til kopplam (ca 40-60 stykker), og da ønsker vi permanente løsninger. Pålessing/avlissing er naturlig å ha ved enden av fjøset.



Vi håper dette var en bedre forklaring av hva vi ønsket å oppnå med søknaden. Vi trodde vi hadde sagt noe om det på første befaringen, men ikke vært tydelige nok. Vi er fornøyd med ny plassering av gjerdet på nordsiden av sælet."

Vurdering

Stølseier er fornøyd med ny plassering av gjerde, og har heller ingen merknader til at fjellstyre i sak 19/2018 ikke godkjente graving i haugen til utjevning av masse til parkering.

Klagen gjelder et ønske om å fylle en søkk foran selet. Denne søkken er ikke nevnt i den opprinnelige søknaden, og saksbehandler er derfor usikker på om stølseier egentlig har klagemulighet når det gjelder dette. Denne søkken ble riktignok nevnt på befaring med fjellstyre 22. juni 2018, men saksbehandler tolket da at dette var en søkk som *kunne* fylles dersom det ble masse til overs fra evt. graving i haugen.

Haugen slik den ligger nå er stabil. Der er en mulighet for at det rase ut mer masse i etterkant hvis det blir gravd i den. Dette er ikke ønskelig. Nabo Edvard Skattebo uttrykker også bekymring for graving i haugen, mens Statskog og fjellstyret er enige om at det ikke er aktuelt å grave i haugen for å forbedre utsikten fra selet. Når det gjelder søkken foran selet er det mulig å fylle den med tilkjørt masse, eller å jevne tunet foran selet uten at det er behov for å grave i haugen.

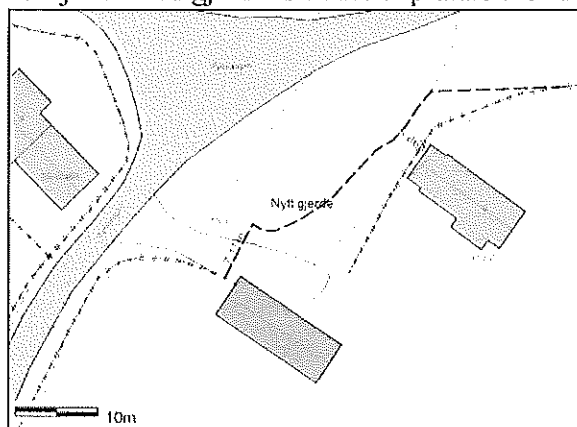
Forslag til nytt vedtak

Øystre Slidre fjellstyre tar klagen delvis til følge og endrer sitt forrige vedtak til;

Med hjemmel i seterforskriften § 20 godkjenner fjellstyret omsøkte utvidelse av støl 53/1/466, slik som anvist under befaring 10.8.2018 (se kart nedenfor). Det nye gjerdet skal følge samme høyde langs haugen slik at det blir minst mulig synlig fra nordsiden av haugen. Grunder og lee skal stå åpne i vinterhalvåret. Når gjerdet er ferdigstilt skal stølseier melde fra til fjellstyret, som registrerer endringen.

Graving og planering av masse skal begrenses til å gjelde nødvendig graving i forbindelse med ny grind. Terrenget skal ikke endres for å få bedre utsikt fra stølen. For å sikre nødvendig hensyn til registrert naturbeitemark skal all graving avklares med Øystre Slidre kommune før arbeidet starter. Stølseier har mulighet til å fylle på 2-3m³ masse for å jevne ut foran selet, men denne massen skal ikke tas fra haugen.

Når det gjelder gjerdeløsningen på stølsjorde/tunet så har alle stølseiere anledning til å dele av sitt eget stølsjorde med gjerder slik det er praktisk for drifta. Dette er ikke søknadspliktig.

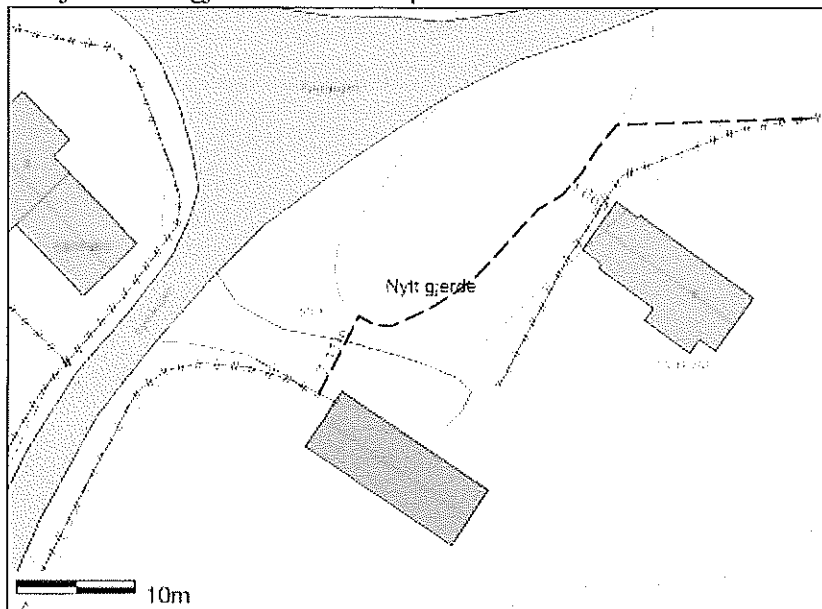


Nytt vedtak

Øystre Slidre fjellstyre tar klagen delvis til følge og endrer sitt forrige vedtak til; Med hjemmel i seterforskriften § 20 godkjenner fjellstyret omsøkte utvidelse av støl 53/1/466, slik som anvist under befaring 10.8.2018 (se kart nedenfor). Det nye gjerdet skal følge samme høyde langs haugen slik at det blir minst mulig synlig fra nordsiden av haugen. Grunder og lee skal stå åpne i vinterhalvåret. Når gjerdet er ferdigstilt skal stølseier melde fra til fjellstyret, som registrerer endringen.

Graving og planering av masse skal begrenses til å gjelde nødvendig graving i forbindelse med ny grind. Terrenget skal ikke endres for å få bedre utsikt fra stølen. For å sikre nødvendig hensyn til registrert naturbeitemark skal all graving avklares med Øystre Slidre kommune før arbeidet starter. Stølseier har mulighet til å fylle på 2-3m³ masse for å jevne ut foran selet, men denne massen skal ikke tas fra haugen.

Når det gjelder gjerdeløsningen på stølsjorde/tunet så har alle stølseiere anledning til å dele av sitt eget stølsjorde med gjerder slik det er praktisk for drifta. Dette er ikke søknadspliktig.



Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19. Dersom stølseier velger å opprettholde klagen må fjellstyret få tilbakemelding innen 3 uker. Saken blir i så tilfelle sendt videre til Landbruksdirektoratet for en endelig avgjørelse i saken.



MØTEBOK

SAK NR: 27/2018
 (SAK NR: 46/2005, 21/2018)
 SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
 Arkivnr.:

MØTEDATO: 29.10.2018
 MØTESTED: Tingvang

SIGN: Anne Frugård

Utskrift til:

Svein Erik Skatteboe
 Stølseiere på Kristenssonlægeret (Tor Skattebo, Ola Jørgen Hovi og Bjørn Rørhus)
 Statskog SF
 Mellane sankelag v/Per Arne Bakken

Ledegjerde ved innkjøring til Kristenssonlægeret

Først en oppsummering av tidligere historikk i saken.

Sak 21/2018 (med sak 46/2005):

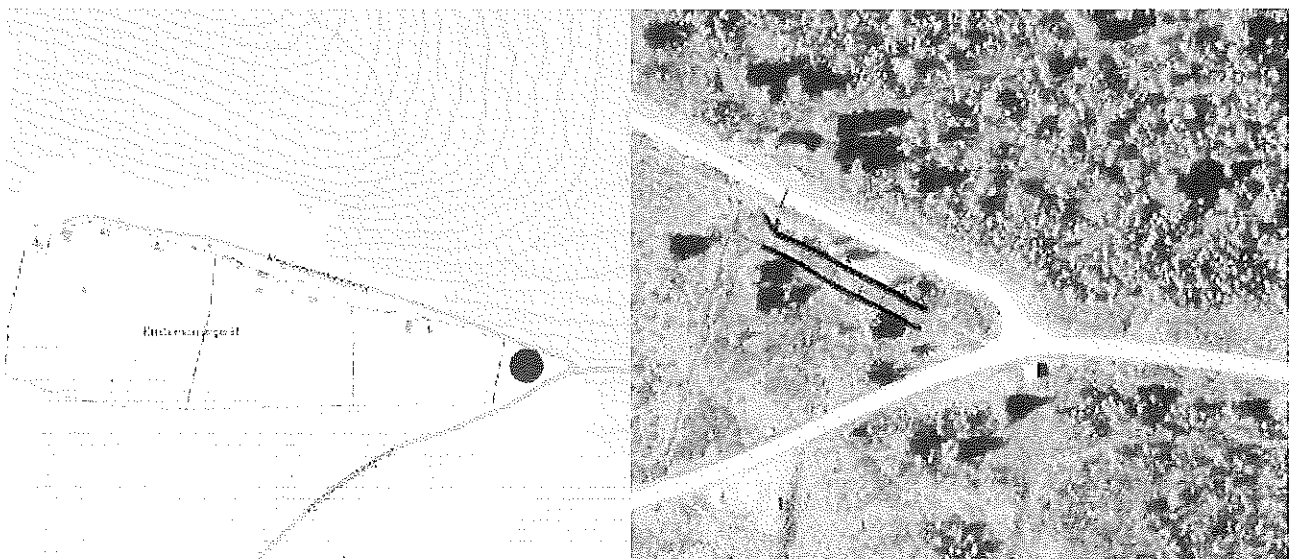
Saksdokumenter:

- Søknad av 1.6.2018 fra Svein Erik Skatteboe
- 27.7.2018 Innspill fra tre stølseiere på Kristenssonlægeret (Tor Skattebo, Ola Jørgen Hovi og Bjørn Rørhus)
- Fjellstyresak 46/2005

Saksopplysninger (sak 21/2018):

Fjellstyret har mottatt brev av 1.6.2018 fra Svein Erik Skatteboe, hvor det står:

*"Søknad om permanent ledegjerde ved innkjøring til Kristenssonlægeret.
 Jeg ønsker å sette opp to parallelle permanente ledegjerder for at arbeidet med opplasting av sau ved sanking skal bli lettere. Se vedlagt kart."*



Fjellstyret og Statskog var på befaringsfor å kikke på en evt. plassering av ledegjerdene 22. juni 2018. På

befaringen ble klart at Mellane sankelag skulle stå som ansvarlig for et eventuelt anlegg, og det ble bestemt at saken skulle legges ut på offentlig ettersyn med frist 1. august 2018.

Det kom et felles innspill den 27. juli 2018 fra tre stølseiere på Kristensonlægeret (Tor Skattebo, Ola Jørgen Hovi og Bjørn Rørhus);

"Vi meiner det ikkje bør gjevast løyve til permanente ledegjerde og opprettast sankekvever ved og på stølar som er i bruk. Søkjar har ikkje støl på stølslaget eller området, men har rett til å sleppe dyr på beite. Det har tidlegare vore eit mål å halde sauene i beiteområde vekk frå stølslag der det går mjølkekyr på beite og at det ikkje skal setlast ut saltsteinar og leggast ut kraftfor på eller like ved stølslaget.

2 permanente gjerdar vil ikkje vera til bry for bruken av stølen, men det er dei gjerdene som blir sett opp ved sanking som har vore mest til besvær. Desse bør takast ned etter bruk kvar dag.

Vi meiner at dersom det skal etablerast eit nytt sankeanlegg for sau bør det gjerast utanfor stølsлага Kristensonlægeret og Olægeret. Ein bør sjå på området heim for Finnebekken langs med det inngjerdta beitet som stølane på Olægeret har til mjølkekyr. Vi meiner også det må vera mogeleg å bruke sankeanlegget ved Størtjednbekken.

Plassen der ledegjerdene er tenkt satt opp er rett ved stølsjordet til Bjørn Rørhus. Dersom bruken av stølen blir take opp att, kan arealet vera egna til å utvide jordet for beiting, men også til å seta opp ein mjølkestall."

Det viser seg at Svein Erik Skatteboe i fjellstyresak 46/2005 også tidligere har søkt om sanke- og skillekve for sau ved Kristensonlægeret:

Saksframstilling og vedtak i sak 46/2005:

Søknad om oppsetting av sanke og skillekve for sau ved Kristensonlægeret.

Fjellstyret har fått følgende brev av 25.10.2005 fra Svein Erik Skattebo:

"Angående oppsetting av permanent trådgjerde til bruk for opplasting av sau ved oppkjøringen til Kristensonlægeret.

Viser til vedlagt målsatt skisse.

Søker hermed om tillatelse til oppsetting av to parallelle trådgjerder som vist på vedlagte skisse merket rødt, til bruk ved opplasting av sau fra beite. Gjerdet blir fjernet når saucholdet tar slutt.

Jar brukt denne plassen dei siste åra til opplasting, men håpar no å kunne slippe å sette opp og fjerne gjerdet for kvart år. Håpar på eit positivt svar."

Vurdering (sak 46/2005).

I sak 21/2000 behandlet fjellstyret en søknad fra Mellane sankelag v/Knut Bjarne Høyne, der det var søkt om å plassere ei sankekve øst for Størtjednbekken. Denne ble etter befaring plassert til grustaket vest for Størtjednbekken. Dette anlegget har Statskog opprettet kontrakt for med sankelaget. Anlegget ligger 1,5 km. fra Kristensonlægeret og bør kunne benyttes av flere enn en bruker.

Det er ikke heldig å lage anlegg for opplasting av sau inntil en støl. Det er i denne sammenheng uvesentlig om det er et mobilt, eller et fast anlegg. Det har de senere årene vært et tema å unngå at sau blir sleppt, saltet og sauha nær stølene. Dersom anlegget ved Størtjednbekken ikke kan brukes bør en ved befaring se på andre løsninger.

Vedtak i sak 46/2005:

I sak 21/2000 behandlet fjellstyret en søknad fra Mellane sankelag, der det var søkt om å plassere ei sankekve øst for Størtjednbekken. Denne ble etter befaring plassert til grustaket vest for Størtjednbekken. Dette anlegget har Statskog opprettet kontrakt for med sankelaget. Anlegget ligger 1,5 km. fra Kristensonlægeret og bør kunne benyttes av flere brukere.

Det er ikke heldig å lage anlegg for opplasting av sau inntil en støl. Det er i denne sammenheng uvesentlig om det er et mobilt, eller et fast anlegg. Det har de senere årene vært et tema å unngå at sau blir sleppt, sattet og samla nær stølene. Dersom anlegget ved Størtjednbekken ikke kan brukes bør en ved befaring se på andre løsninger.

For Skattebo meldte seg innhålig for saken ble behandlet.

Enstemmig.

Vurdering (sak 21/2018)

Det er naturlig å ta utgangspunkt i den tidligere saken (46/2005) når samme søknad igjen er aktuell. I vedtaket fra 2005 blir det lagt vekt på at; *"Det er ikke heldig å lage anlegg for opplasting av sau inntil en støl. Det er i denne sammenheng uvesentlig om det er et mobilt, eller et fast anlegg. Det har de senere årene vært et tema å unngå at sau blir sleppt, sattet og samla nær stølene. Dersom anlegget ved Størtjednbekken ikke kan brukes bør en ved befaring se på andre løsninger."*

Skatteboe har beiterett i statsallmenningen, og som alle andre saueiere har Skatteboe et behov for å sanke sau etter at utmarksbeiteperioden er over. På befaringen var det i følge Skatteboe ikke aktuelt å bruke sankeanlegget ved Størtjednbekken fordi sauen hans ikke bruker det området, og siden han ikke bruker gjeterhund i sankearbeidet er det vanskelig og upraktisk å gå med sauen lengre strekninger langs veg. Skatteboe har derfor fortsatt å bruke Kristensonlægeret til sanking selv om det ikke er i tråd med vedtaket fra 2005. Saksbehandler er ikke kjent med om stølseierne på Kristensonlægeret og fjellstyret i perioden mellom 2005 og 2018 har hatt dialog om saken.

Stedet har blitt brukt i sankinga noen uker hvert år, og har bestått av et mobilt anlegg som blir satt opp i slutten av august og tatt ned etter ca 2 uker (etter sanking). Det er deler av dette anlegget som han nå igjen søker om muligheten til å gjøre permanent for at arbeidet med å sette opp og ta ned gjerdet skal blir mindre. Saken er spesiell fordi de parallelle gjerdene som det blir søkt om, ifølge merknaden fra stølseierne på Kristensonlægeret, ikke til bryr for bruken av stølen, men at utfordringen er knyttet til bruken av ledegjerdene i sankinga.

Et "ja" til søknaden om parallelle gjerdar vil lette arbeidsmengden til Skatteboe fordi han da slipper å sette opp og ta ned disse gjerdene hvert år. Et "ja" vil også være en godkjenning fra fjellstyret om at sanking kan foregå helt innpå et støslag selv om ingen av stølseierne på stedet ønsker det. Samtidig vil et "ja" kunne gi noen muligheter til å sette vilkår for bruk av anlegget, og da også den mobile delen av anlegget (ledegjerdene).

Et "nei" til søknaden (uten et godt alternativ og vidare oppfølging av saken) kan som i 2005 bety at sankinga vil fortsette som den har gjort de siste årene. Det betyr om lag to dagers arbeid mer hvert år knyttet til å sette opp og ta ned gjerdar enn om deler av anlegget er permanent. Et "nei" vil heller ikke egentlig løse utfordringene stølseierne på Kristensonlægeret har siden disse utfordringene i stor grad er knyttet til ledegjerdene, altså den midlertidige delen av anlegget.

Det beste hadde derfor vært om vi kunne bruke mer tid på saken i håp om å finne fram til en bedre løsning for alle, enn det et "ja" eller et "nei" til parallelle gjerdar ved Kristensonlægeret vil være. Et slikt vedtak er også i tråd med tidligere vedtak i saken. I 2018 vil sankinga allerede være over før saken behandles i fjellstyret, og en utsettelse av saken bør derfor ikke være et stort problem for noen av partene.

Forslag til vedtak (sak 21/2018)

Fjellstyret ønsker å komme fram til en god løsning for alle parter. Fjellstyret ønsker derfor å bruke mer tid på saken i håp om å finne fram til en bedre løsning for alle, enn det et "ja" eller et "nei" til parallelle gjerdar ved Kristensonlægeret vil være.

For å finne fram til en god løsning som kan fungere for alle er det nødvendig at alle parter er løsningsorienterte.

Behandling av saken

Tor Skattebo meldte seg innhåbil før saken ble behandlet.

Vedtak i sak 21/2018

Fjellstyret ønsker å komme fram til en god løsning for alle parter. Fjellstyret ønsker derfor å bruke mer tid på saken i håp om å finne fram til en bedre løsning for alle, enn det et "ja" eller et "nei" til parallelle gjerdar ved Kristensonlægeret vil være.

For å finne fram til en god løsning som kan fungere for alle er det nødvendig at alle parter er løsningsorienterte.

Enstemmig

Vi fortsetter på sak 27/2018.

Saksdokument

- Søknad av 1.6.2018 fra Svein Erik Skatteboe
- 27.7.2018 Innspill fra tre stølseiere på Kristensonlægeret (Tor Skattebo, Ola Jørgen Hovi og Bjørn Rørhus)
- Fjellstyresak 46/2005
- Fjellstyresak 21/2018
- Uttale fra Statskog 22.10.2018

Saksopplysninger

Kristensonlægeret har tre støler, og pr. i dag er en støl er i drift(melkedrift) av Tor Skattebo. Tor Skattebo beiter de to andre stølsjordene på Kristensonlægeret, disse hører til stølene til Bjørn Rørhus og Ola Jørgen Hovi.

Svein Erik Skatteboe søker å sette opp to permanente gjerdar ved innkjøringen til støslaget for at arbeidet med sanking skal gå lettere. Han har støl på Bukono i Skattebu sameige, men har bl.a brukt området ved Kristensonlægeret til beiting og sanking siden 1998. Sankinga pågår ca 2 uker i året, der den ene av disse ukene er mens det fortsatt er melkedrift på stølen. Svein Erik Skatteboe antyder at det er aktuelt å drive med sau i ca 10 år til. Han hadde 90 vf. sau sist vinter. Svein Erik Skatteboe har beiterett, men ingen støl eller eget stølsjorde i statsallmenningen.

Det har vært to fjellstyresaker om samme tema tidligere, disse er referert i sin helhet i starten av dette saksdokumentet.

Sammen med sesongoppsyn Ivar Skattebu var saksbehandlar på befaring på Kristensonlægeret under sanking i 2018 og så på anlegget i drift. Under sankinga i 2018 har Svein Erik Skatteboe på eget initiativ satt opp og tatt ned ledegjerdene langs vegen slik stølseierne ytre ønske om i innspillet sitt fra juli 2018. På samme befaring kikket vi også på noen andre alternativer i nærheten av Kristensonlægeret, og andre steder (se kart under vurdering).

Uttale fra Statskog 22.10.2018;

"Statskog var med på befaring på stedet sammen med fjellstyret og søker 22. juni 2018.

Dette er en sak som gjelder beite og sanking i forbindelse med beite og saken behandles etter seterforskriften § 5.

Vi ser at det er behov for å finne en løsning for å sanke sau i dette området eller nærområde. Som grunneier har vi ingen motforestilling til tiltaket og overlater til fjellstyret å finne en løsning som berørte parter kan akseptere.

Statskog tilrår fjellstyret å gi tillatelse til å sette opp ledegjerde med vilkår om at gjerde skal være av god kvalitet slik at vilt og bufe ikke blir skadet. Eventuelle hinder slik som grunder og lee skal stå åpent når det ikke er i bruk. Når anlegget ikke er i bruk skal det fjernes”.

Vurdering

Dette er en sak som har pågått lenge og som mange engasjerer seg i, derfor vil jeg starte med en generell innledning til denne vurderingen.

Det er sterke følelser knyttet til stølsområder og om hvem som hører til på hvilket stølslag. Bakgrunnen for dette er blant annet at det i tidligere tider var knappere beiteressurser, og at beitedyra gikk der eierne hadde støl. Det er likevel slik at ingen med beiterett i statsallmenningen har et definert eller avgrenset område der de kan slippe sine dyr. Dette er pr. nå ikke regulert, og beiteretten gjelder derfor hele statsallmenningen.

Landbruksnæringa er avhengig av gode løsninger for at drifta skal fungere så godt som mulig. Noen ganger kan gode løsninger for en driftsform eller en gårdbruker være en ulempe for en annen. I slike tilfeller er det viktig å finne et kompromiss som kan fungere godt nok for alle. Beitenæring er svært arealkrevende, og kontakt mellom ulike beitebrukere, og beitebrukere og andre brukere av statsallmenningen er derfor ikke til å unngå. Alle brukere av statsallmenningen må derfor være innstilt på å tåle noe ulempe fra andre brukeres næringsaktivitet. Samtidig er det viktig at alle prøver å ta hensyn til hverandre og å ha forståelse for andres utfordringer og driftsform.

Fjellstyret har tidligere ment at det er ikke heldig å lage anlegg for opplasting av sau inntil en støl. Det er i denne sammenheng uvesentlig om det er et mobilt, eller et fast anlegg. Det har også vært et tema å unngå at sau blir sleppt, saltet og samla nær stølene. I sak 18/2017 ”Utløst beiteareal på Etnestølen” tildelte likevel et enstemmig fjellstyre et (den gangen*) frilagt stølsjorde til Svein Erik Skatteboe som beiteareal/samlekve. (*Saken er senere opphevet av andre årsaker (se sak 8/2018)). Stølsjordet på Etnestølen ligger inne på et stølslag, og det finnes også flere andre eksempler på at sankekve ligger inne på andre stølslag i statsallmenningen.

I vedtaket fra sak 46/2005 ble Svein Erik Skatteboe oppfordret til å bruke sankekveet ved Størtjednbekken, og dersom dette anlegget ikke kunne brukes skulle en ved befarings se på andre løsninger. Vedtaket ble ikke fulgt opp, og realiteten ble at Svein Erik Skatteboe fortsatte å bruke området ved innkjøringa til Kristensonlægeret som før med et midlertidig/mobilt sankeanlegg. Det er ingen fordel for noen om det samme skjer en gang til.

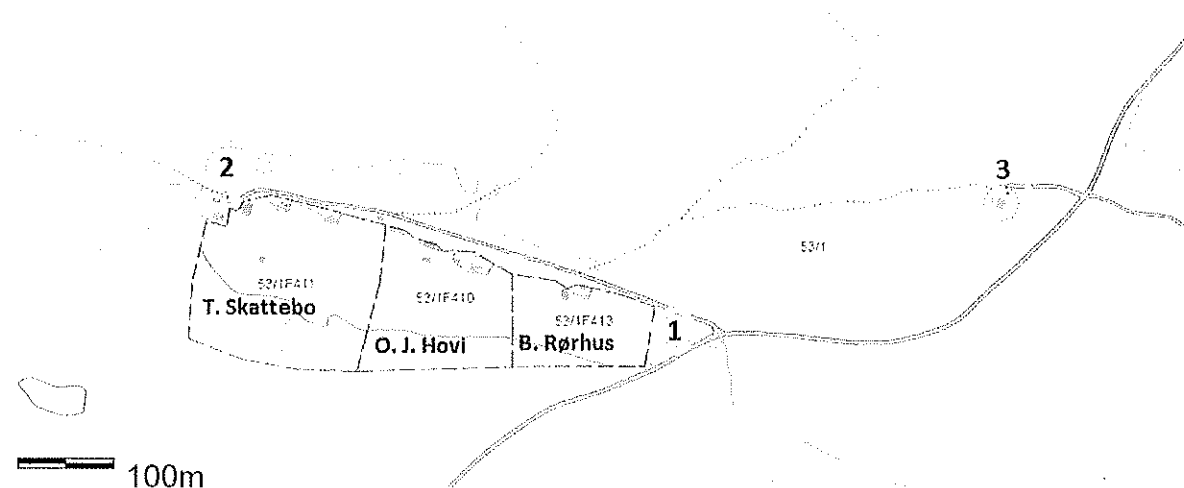
Skatteboe har sanket sau i området Kristensonlægeret i mange år. Saksbehandler kjenner ikke til noen andre innspill i saken før Skatteboe (etter 13 år) igjen søker om samme tiltak for å lette sankearbeidet. Støleierne på Kristensonlægeret skriver i sitt brev (juli 2018) at ”2 permanente gjerder vil ikkje vera til bry for bruken av stølen, men det er dei gjerdene som blir sett opp ved sanking som har vore mest til besvær. Desse bør takast ned etter bruk kvar dag.” Med dette som utgangspunkt bør det være mulig å komme fram til en løsning på denne saken.

Befaring august 2018: Under sankinga i 2018 kikket sesongoppsyn Ivar Skattebu og saksbehandler Anne Frugård på flere steder som vi tenkte kunne være aktuelle i sammenheng med denne saken. Både det anlegget som det er søkt om, andre steder på eller ganske nært Kristensonlægeret, og noen

lengre ifra (Finnebekken og Olægeret.) Etter befaringen har vi snakket med Svein Erik Skatteboe om de forskjellige alternativene. Siden det er Skatteboe som skal bygge og bruke anlegget er det viktig å finne et sted det er aktuelt for han å gjøre dette.

Etter befaringen, og etter samtalen med Svein Erik Skatteboe sitter vi igjen med disse punktene:

- Sanking på Olægeret kan ikke være en erstatning for Kristensonlægeret. Dette er fordi mesteparten av sauene på sanketidspunktet er nærmere Kristensonlægeret enn Olægeret.
- Det er ikke ønskelig å ha et anlegg som medfører "stenging" av hovedstølsveien. Denne veien er mer trafikkert, og dette skaper problemer både med hensyn til midlertidig "stenging" av veien og hvis det kommer biler når en går langs/i veien med sau. Et anlegg ved Finnebekken vil ha disse utfordringene.
- Det eksisterende anlegget ved Størtjednbekken er vanskelig tilgjengelig fra de stiene der sauene vanligvis kommer. For å komme dit må det enten krysses våt myr og terreng i en drøy km, eller gå langs stølsveien i ca 2,5km. Det er problematisk å få med sauene på dette, i hvert fall uten bruk av hund.



- Se kart med nummerering;
 1. Dette er det stedet som har vært brukt i flere år, og er det som Skatteboe har søkt om å kunne gjøre noe mer permanent. Det er flere stier og veier inn mot området. Dette området framstår som det enkleste alternativet og det krever lite tilrettelegging.
 2. Dette er et område helt innerst på stølslaget Kristensonlægeret hvor sauene kommer ned. Med noen inngrep ville det være mulig å lage til et sankeanlegg her, men det krever blant annet utbedring av snuplass i enden av vegen. Her er det ikke nødvendig med ledegjerder langs veien. Svein Erik Skatteboe er ikke komfortabel med dette stedet fordi han føler at det ligger for tett på stølen/fjøset til Tor Skattebo, og fordi det er mer arbeid å lage til noe her. Dette alternativet er ikke diskutert med stølseierne.
 3. Vi kikket på muligheten for å lage et anlegg i nærheten av ei hytte "Nyvollen" som ligger mellom Kristensonlægeret og Finnebekken. Det går en sti fra Kristensonlægeret over til hytta, og vi tenkte derfor på dette som en mulighet. Skatteboe mener at dette blir mer upraktisk. Med denne løsningen vil det trolig også være nødvendig med ledegjerder på Kristensonlægeret for å styre sauene inn på stien til hytta.

Etter en vurdering av de mulighetene vi har sett på så langt mener vi at innkjøringen til Kristensonlægeret (punkt 1.) er best egnet. Vi tror også at det er mulig å få til en ordning der som vil føre til liten ulempe for andre brukere av området. Å fortsette som i dag løser ikke noe for hverken for stølseierne eller Skatteboe. Siden sankinga allerede har foregått i dette området i flere år har sauene vendt seg til det, og det vil være arbeidskrevende å venne sauene til et nytt område. Dersom det blir satt vilkår for bruken av anlegget mener saksbehandler at det vil være en bedre løsning for alle parter, enn slik situasjonen er nå. I disse vilkårene vil det også være mulig å imøtekomme innspillet til de tre stølseierne. Et vilkår for en slik godkjenning bør derfor være at ledegjerdet skal tas ned hver dag etter sanking. I tillegg bør det være et punkt som sikrer at dersom det i framtiden er aktuelt å bruke det samme arealet til et annet formål så skal ikke sankeanlegget hindre dette.

Statskog har ingen motforestilling til tiltaket og overlater til fjellstyret å finne en løsning som berørte parter kan akseptere.

Fjellstyret har etter saksbehandlers syn nå valget om å få et anlegg inn i ordnede former med vilkår som imøtekommer ønskene fra stølseierne, eller å regulere denne typen midlertidige/mobile sankeinnretninger i nærheten av stølslag.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i seterforskriften § 5 godkjenner Øystre Slidre fjellstyre at Svein Erik Skatteboe, på vegne av Mellane Sankelag, får sette opp to faste ledegjerder ved innkjøringa til Kristensonlægeret til bruk under sanking. Gjerdene skal settes slik det er søkt om og slik det ble forklart under befaringen.

Det settes vilkår om at:

- ✓ De midlertidige ledegjerdene (som blir brukt langs veien under sanking) skal hver dag tas ned etter bruk.
- ✓ Dersom det i framtiden blir aktuelt å bruke dette arealet til et annet formål skal saken opp til ny vurdering.
- ✓ Anlegget skal fjernes når Svein Erik Skatteboe slutter med sau.

Endelig plassering skal skje i samråd med fjelloppsynet. Ledegjerdene kan ikke settes opp før beitelaget har undertegnet et utvisningsdokument som lages av fjellstyret.

Behandling av saken

Tor Skattebo meldte seg innhålig før behandling av saken.

Vedtak

Med hjemmel i seterforskriften § 5 godkjenner Øystre Slidre fjellstyre at Svein Erik Skatteboe, på vegne av Mellane Sankelag, får sette opp to faste ledegjerder ved innkjøringa til Kristensonlægeret til bruk under sanking. Gjerdene skal settes slik det er søkt om og slik det ble forklart under befaringen.

Det settes vilkår om at:

- ✓ De midlertidige ledegjerdene (som blir brukt langs veien under sanking) skal hver dag tas ned etter bruk.
- ✓ Dersom det i framtiden blir aktuelt å bruke dette arealet til et annet formål skal saken opp til ny vurdering.

- ✓ Anlegget skal fjernes når Svein Erik Skatteboe slutter med sau.

Endelig plassering skal skje i samråd med fjelloppsynet. Ledegjerdene kan ikke settes opp før beitelaget har undertegnet et utvisningsdokument som lages av fjellstyret.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.



MØTEBOK

SAK NR: 28/2018
 SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
 Arkivnr.: feste 585

MØTEDATO: 29.10.2018
 MØTESTED: Tingvang

SIGN: Anne Frugård

Utskrift til:
 Statskog SF
 Stine Schlytter og Jon Mørstad

Feste 53/1/585 på Skindro. Søknad om oppsetting av bygg til turistformål.

Saksdokumenter:

- Søknad fra Stine Schlytter og Jon Mørstad mottatt 25.4.2018
- Uttale av 25.5.2018 fra Statskog
- Uttale av 24.8.2018 fra Oppland fylkeskommune

Saksopplysninger:

Stine Schlytter og Jon Mørstad har søkt fjellstyret om å føre opp et bygg til turistformål, og skriver i sin søknad;

"Søknad om oppsetting av hus for rasjonell utnyttning av utvist støl jf. § 10 i seterforskriften.

Litt innledende informasjon: Vi overtok gården i 2012, og har et ønske om å drifte gården og stølen aktivt i kombinasjon med annen jobb. Vi startet opp med ammegeit siden investeringskostnad og kapasitet gjorde det vanskelig å gjenoppta melkeproduksjonen på gården.

Vi ønsker å utvikle stølsdriften vår på Skindro for å kunne prioritere aktiv stølsdrift framover i takt med tid og tilhøve. Driftsformen med ammegeit for kjøtt og kulturlandskapsbeite, kombinert med sommerforing av gris/kalv, er noe som passer oss godt. Vi ser at vi trenger flere bein å stå på for å kunne realisere å være på stølen store deler av sommeren, og ønsker å kunne ta opp igjen småskala turistnæring i kombinasjon med støling. Det vil innebære servering av kaffe og enkel mat, mulighet for møtelokale/ små selskap og utleie til overnatting. Vi har god erfaring med og kjennskap til turistvirksomhet i området da vi en periode driftet Haugseter fjellstue.

I forbindelse med dette tenkte vi i utgangspunktet å søke bruksendring av det gamle fjøset jf. § 24 i stølsforskriften, og innrede det med kjøkken/kokemuligheter for servering, samt overnattingsmuligheter så vi kan leie det ut via inatur.no deler av året.

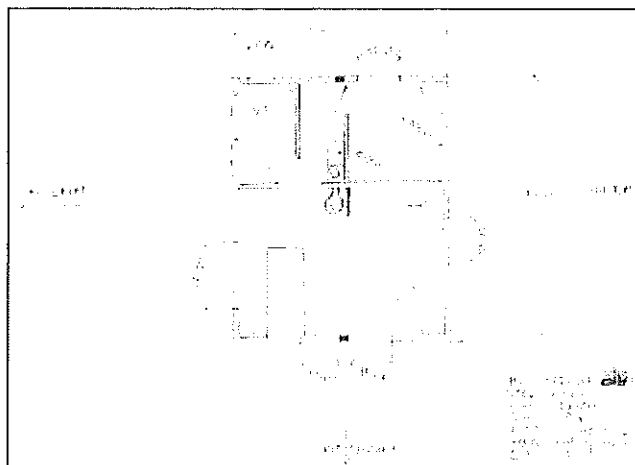
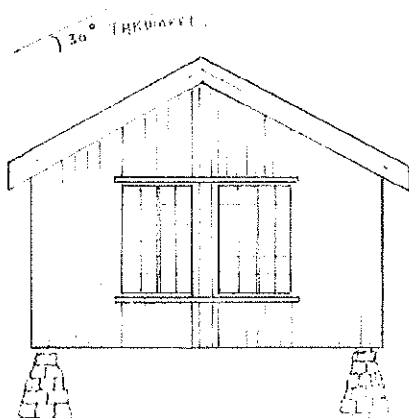
Men: Etter befaring med snekker på det gamle fjøset var konklusjonen klar -bygningsmassen og grunnforholdene er i så dårlig forfatning at det vil være lite hensiktsmessig og koste ombygging på det, samtidig som det vil være store ekstrakostnader kontra å sette det opp nytt.

Stine hadde den 20.april en samtale med Reidar hvor vi ble opplyst om at det gamle fjøset har et vedtak fra 70-tallet på at det skal rives. Det var bestemt i forbindelse med bygging av nytt fjøs og informasjon vi ikke hadde kjennskap til.

Søknad: Vi ønsker derfor å følge opp rivningsvedtaket og isteden å sette opp et nytt bygg til det formålet vi har beskrevet jf. § 10 i stølsforskriften. Bygget vil framstå mindre enn det som står der i dag, men med samme «inntrykk» i landskapet, grått og samme møneretning. Dette vil ikke være til hinder, men være med å styrke videre stølsdrift, utnytte ressursene og skape en mer levende stølsgrend.

Håper på en positiv tilbakemelding på mulighetstankene våre."

Bilder av nåværende bygg og skisse/plantegning er vedlagt søknaden.

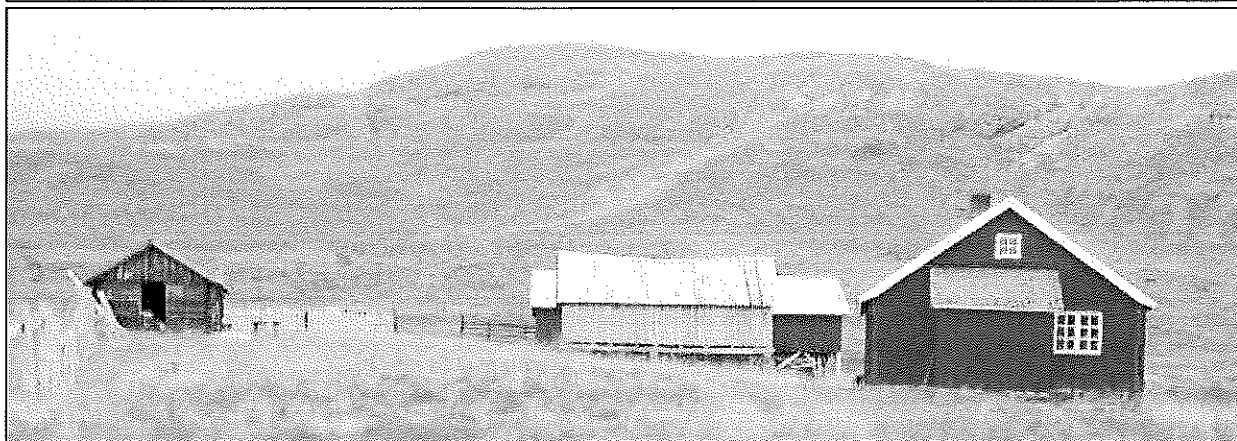
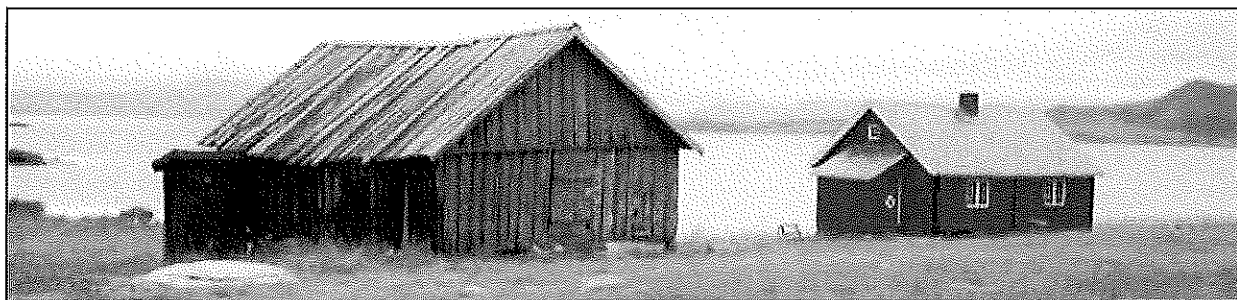


↓
Bot. Fjøs (1975)

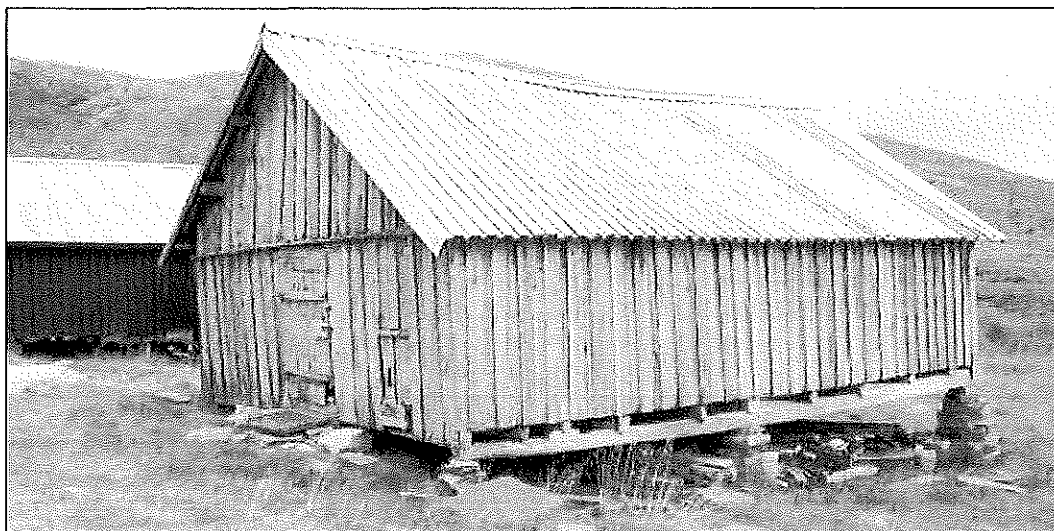
I følge seterregisteret utgjør bebyggelse på stølen:

- Sel 61 m²
- Uthus/skåle 13 m²
- Fjøs (ca 1900) 45 m²
- Fjøs (1975) 113 m²

På søknadsskjemaet opplyses det at nåværende besetning på gården er; 46 geit (120 om sommeren), 5 storfe (opplyses ikke hvilke type), og 3 gris.



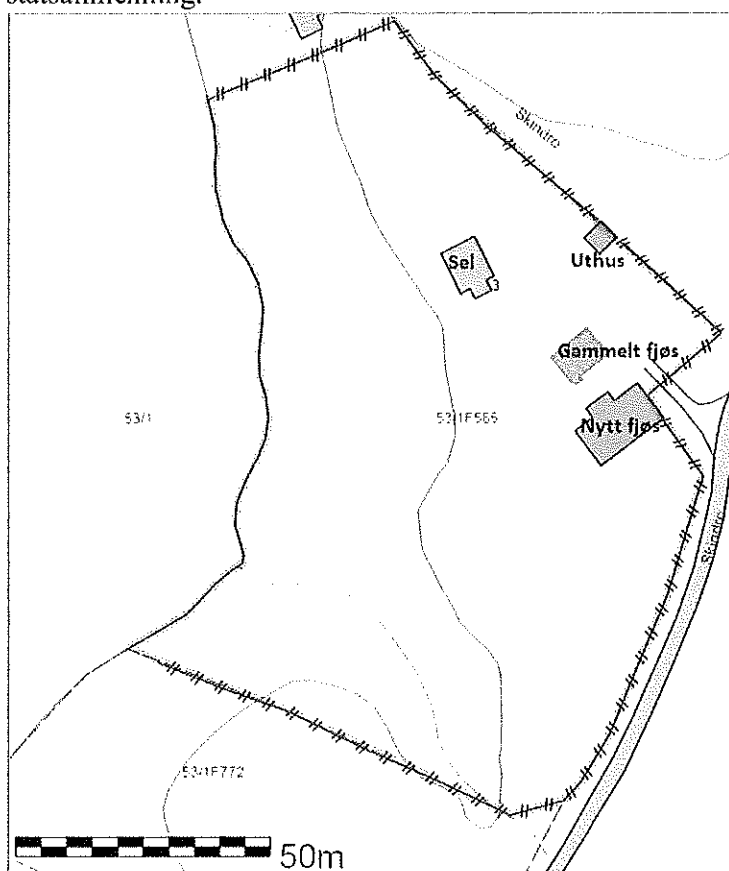
Oversiktsbilder fra stølsregistreringa i 2003.



Gammelt fjøs, nytt fjøs i bakgrunnen. Bilde fra stølsregistreringa i 2003.

Det ble i 1976 gitt tillatelse til bygging av nytt fjøs under forutsetning av at det gamle skulle rives. Dette ble den gang ikke fulgt opp, men stølseierne ønsker nå å rive det gamle fjøset for å sette opp et nytt bygg for turistformål på samme sted.

Stølen er i drift, og saken skal behandles etter § 10 i forskrift om støl og tilleggsjord m.m. i statsallmenning.



Det nye bygget tenkt til turistformål måler 5m*6m, totalt 30m², det gamle fjøset er registrert som 5,3*8,2m og 45 m².

Statskog SF uttaler:

"Både fjellstyret og søker er kjent med at det i 1976 ble gitt tillatelse til å sette opp nytt fjøs under forutsetning av at det gamle fjøset skulle rives og fjernes. Det ble ikke revet.

Det søkes nå om å følge opp rivingsvedtaket fra 1976, og bygge et nytt litt mindre husvære på den gamle fjøstomta. Formålet med bygget er turistnæring i tillegg til og i sammenheng med nåværende driftsform, ammegeit for kjekjøtt og sommerføring av griser og kalver.

Stolen er i bruk og skal behandles etter seterforskriften § 10.

Departementets merknader til forskriften sier blant annet; **'Departementet sine merknader til § 10** Fjellstyret skal ut frå utvisinga gjere ei konkret vurdering i kvart enkelt tilfelle av kva som er nødvendig og rasjonelt med omsyn til bygningsmasse og tekniske anlegg. Dette gjeld i forhold til bygningar til meir tradisjonelle seterformål og i forhold til bygningar tiltenkt ein småskala turistmessig satsing som er omtalt i merknadene til § 6. Før fjellstyret gjer vedtak, skal saka leggjast fram for Statskog til fråsegn. Statskog skal ha kopi av fjellstyret sitt vedtak.'

I seterforskriftens § 6 har departementets merknader tatt med blant annet dette; 'Det kan òg vere utvising til ei driftsform der det blir teke sikte på ein kombinasjon av tradisjonell seterdrift og småskala turistmessig verksemd på setra.'

og; 'Verksemda må vere ein integrert del av hovuddrifta på jordbrukseigedomen til den med bruksrett, og støtte opp om drifta av denne.'

Statskog mener uavhengig av hva fjellstyret kommer fram til vedrørende søknaden må fjøset rives og fjernes, slik at vedtaket fra 1976 blir fulgt opp. Statskog har ingen merknader utover dette."

Oppland fylkeskommune uttaler:

"Det vises til Deres henvendelse av 15.05.2018 vedrørende søknad om bygg til turistformål på Sørre Mørstad. Det vises samtidig til Kulturarvenhetens tilbakemelding av 13.06.2018 der vi ber om at bygningsvernrådgiver ved Valdresmusea tar en befaring for å vurdere muligheten for å kunne beholde og sette i stand fjøset i stedet for å bygge nytt. Utført tilstandsrapport ble mottatt den 23.08.2018. Stolen på Skindro er i drift og søknaden er derfor sendt Oppland fylkeskommune for uttale etter Seterforskriftens §10.

Søker ønsker å rive og bygge opp igjen fjøset på stolen for å starte opp med småskala turistnæring i kombinasjon med ammegeit. Det ble i 1976 gitt tillatelse til å bygge nytt fjøs, med forbehold om at det gamle fjøset skulle rives. Nytt fjøs ble bygget, men det gamle ble ikke revet.

Etter å gjennomgått søknaden ønsket Kulturarvenheten en supplerende gjennomgang av bygningen av bygningsvernrådgiver som har spesiell kompetanse på antikvariske bygninger. Dette fordi istandsetting av fjøset hadde vært det beste alternativet med tanke på bevaring av bygningsmiljøet, i tillegg ville ny bruk av det gamle fjøset være et positivt innslag for utleievirksomheten.

Bygningsvernrådgivers rapport viser imidlertid at den tekniske tilstanden er av en slik karakter at det vil bli uforholdsmessig krevende å få til en tilfredsstillende istandsetting med tanke på ny bruk.

Oversendte tegninger viser kun planlagt fasade mot fjorden og planløsningen. Fasade mot fjorden viser to store to-fags vinduer, med 12 ruter i hvert fag.

Dersom en skal bygge en ny bygning i stedet for fjøset er det viktig å forholde seg til samme volum som eksisterende bygning. En bør bruke samme type oppmura fundament og samme type kledning og bordtak. Et nybygg bør ikke males eller beises, men bør gråne naturlig. Bygningsvernrådgiver påpeker i sin rapport at ved riving bør en del panel og andre bygningsdeler brukes opp igjen. Når en gjør om et uthus til bolig/overnattingsformål bør uthusets enkle utforming så langt som mulig videreføres. Vindusåpninger som vist på oversendte tegninger viser store åpninger, noe som ikke er typisk for den stedege byggeskikken. Det anbefales at søker jobber videre med størrelse og format på

vinduene for å finne et mer tradisjonelt vindusformat for den lokale seterbebyggelsen. I tillegg bør en vurderer dempende tiltak slik som vinduslemmer som kan slås for når bygningen ikke er i bruk.

Kulturarvenheten vil på bakgrunn av dette ikke motsette seg at det gamle fjøset rives og at det settes opp et nytt med samme størrelse og uttrykk, med forutsetning av at ovenfor nevnte punkter tas med i det videre arbeid med prosjektet.”

Lovanvendelse

Fjellstyret avgjør søknader om bygging på støl med hjemmel i ”Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning”:

§ 10 om grunnlaget for en byggetillatelse: *Fjellstyret skal ta stilling til kva slag og kor mange hus som trengst, deira storleik og standard eller anna, og kan setje vilkår for oppføring, utviding og endring av hus*

§ 6 om bygning som skal brukes i sammenheng med småskala turistvirksomhet (departementets merknader): *Verksemda må vere ein integrert del av hovuddrifta på jordbrukseigedomen til den med bruksrett, og støtte opp om drifta av denne. - Den planlagde etableringa må ta omsyn til lokale tradisjonar når det gjeld næring, landskapsbruk, byggeskikk og omsyn til eksisterande natur- og kulturmiljø. Ein skal òg leggje vekt på om etableringa sikrar levande setre og ei seterkultur for framtida.*

Vurdering

Stølen til Sørre Mørstad gnr 12/3 er i bruk. Tidligere har det vært melkedrift på stølen, mens nåværende driftsform er ammegeit for kjekjøtt og kulturlandskapsbeite, kombinert med sommerforing av gris og kalv.

Det gamle fjøset er i svært dårlig forfatning, og det foreligger et rivningsvedtak fra 1976. Statskog viser til forskriftsbestemmelsene og departementets merknader om hva som kreves for å godkjenne bygging i forhold til småskala turistmessig satsing. Ellers har ikke Statskog merknader utover at det gamle fjøset skal rives. Kulturarvenheten i fylkeskommunen vil heller ikke motsette seg riving av det gamle fjøset, men har flere innspill til hvordan et nytt bygg bør være. Merknadene er i stor grad knyttet til at et nybygg plasseres der det gamle fjøset står, at det får samme størrelse og uttrykk. Det vises bl.a. til at vindusåpninger som vist på oversendte tegninger viser store åpninger, noe som ikke er typisk for den stedege byggeskikken. Saksbehandler kan ikke se at fylkeskommunen kan pålegge søkerne å sette opp en større bygning enn omsøkt. Derimot bør det bl.a. tas hensyn til merknader til store vindusåpninger. Tillatelse til bygging av nytt fjøs var under forutsetning av at det gamle skulle rives, det er derfor ikke sikkert at denne tomte er den best egnede for et eventuelt nytt bygg.

Det er fjellstyret som avgjør denne saken i forhold til bestemmelsene i stølsforskriftens § 10, og det er behovet for ny bebyggelse i forhold til driften på stølen som skal legges til grunn. Søknaden begrunnes med at det skal drives småskala turistmessig virksomhet på stølen kombinert med utleievirksomhet, derfor skal denne saken også vurderes opp mot forskriftens § 6.

- Fjellstyret må ta stilling til om forskriftens § 6 åpner for at driftsformen på denne stølen gir mulighet for å gi tillatelse for å sette opp omsøkte bygg som en del av småskala turistvirksomhet. Hoveddriften på stølen er ammegeit med foring av både gris og kalv. Det går fram av søknaden at eierne oppholder seg/ønsker å oppholde seg mye på stølen om sommeren.
- Det er positivt for stølsmiljøet at det er dyr på stølen, og at eierne oppholder seg der mye om sommeren, imidlertid bør bygningsmassen gjenspeile behovet i forhold til driften. Eksisterende bygningsmasse, etter at gamlefjøset er revet, er etter saksbehandlers vurdering stor nok for å dekke behovet ved nåværende drift på stølen.

- Fjellstyret har ikke behandlet lignende søknader tidligere. Saken er prinsipiell og vil danne presedens i andre saker. En kan ikke se at forskriften åpner for oppføring av et anneks for utleie, alene. Grunnlaget for en eventuell byggetillatelse må derfor være at driftsformen på denne stølen skiller seg vesentlig fra for eksempel drift av en større sauebesetning, der en kan ha lignende tilleggsdrift som på denne stølen. Hvis det ikke er et klart skille, vil det åpnes for å tillate nybygg i sammenheng med småskala turistdrift på mange støler i framtiden.
- Dette er en vanskelig sak der fjellstyret skal trekke grenser for hva som kan tillates av bebyggelse i forhold til drift av en støl med planer om småskala turistmessig virksomhet. Før fjellstyret fatter vedtak i denne saken bør det kreves mer konkret beskrivelse av den turistmessige aktiviteten og på hvilken måte et nybygg kan forsvares i forhold til denne driften. Det er et krav at det gamle fjøset skal rives, uavhengig av om byggesøknaden innvilges. Saksbehandler er i tvil om det er en god planløsning å sette opp et nybygg der det gamle fjøset står og anbefaler at det lages en alternativ situasjonsskisse med total planløsning for stølstunet.

Forslag til vedtak

Før fjellstyret fatter endelig vedtak i denne saken er det behov for mer dokumentasjon fra søkerne:

- Byggetegninger der alle fasader vises. Vindusåpningene bør reduseres jf merknader fra Kulturarvenheten.
- Grundigere og mer konkret beskrivelse av den småskala turistmessige aktiviteten, bruken av bygget og på hvilken måte et nybygg kan forsvares i forhold til denne driften.
- Det er et krav at det gamle fjøset skal rives, uavhengig av om byggesøknaden innvilges. Det bør lages en alternativ planløsning for stølstunet der nybygget plasseres et annet sted enn der gamlefjøset står.

Behandling av saken

Stine Schlytter meldte seg innhabil før behandling av saken.

Vedtak

Før fjellstyret fatter endelig vedtak i denne saken er det behov for mer dokumentasjon fra søkerne:

- Byggetegninger der alle fasader vises. Vindusåpningene bør reduseres jf merknader fra Kulturarvenheten.
- Grundigere og mer konkret beskrivelse av den småskala turistmessige aktiviteten, bruken av bygget og på hvilken måte et nybygg kan forsvares i forhold til denne driften.
- Det er et krav at det gamle fjøset skal rives, uavhengig av om byggesøknaden innvilges. Det bør lages en alternativ planløsning for stølstunet der nybygget plasseres et annet sted enn der gamlefjøset står.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.



MØTEBOK

SAK NR: 29/2018
 SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
 Arkivnr.: Feste 374

MØTEDATO: 29.10.2018
 MØTESTED: Tingvang

SIGN: Anne Frugård

Utskrift til:
 Statskog SF
 Jan Kristian Dalen

Feste 53/1/374 på Tansberg. Søknad om oppsetting av uthus. Vurdering av bruk i forhold til § 22 i fjelloven.

Saksdokumenter:

- Brev fra fjellstyret til Jan Kristian Dalen 17.11.2011
- Søknad mottatt 8.6.2018 fra Jan Kristian Dalen
- E-post fra fjellstyre til Dalen, 20.7.2018

Saksopplysninger:

Fjellstyret har mottatt søknad fra Jan Kristian Dalen om å føre opp nytt uthus på feste 374 på Tansberg. I vedlegg til søknaden står det:

"På stølen min står det et gammelt fjøs det fungerer i dag som bod, skåle og utedo, dette er en dårlig løsning, utedoen er i veldig dårlig forfatning, det blåser snø inn i fjøset om vinteren og det er ingen hensiktsmessig lagringsplass til verktøy/utstyr for gjerding etc.

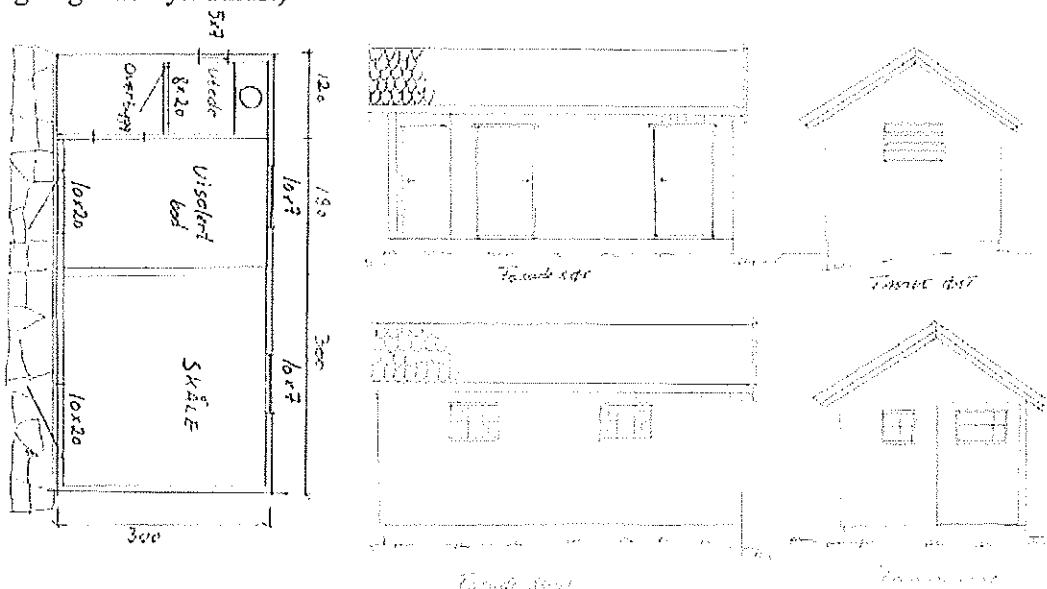
Selet er lite og det er ingen bodplass der.

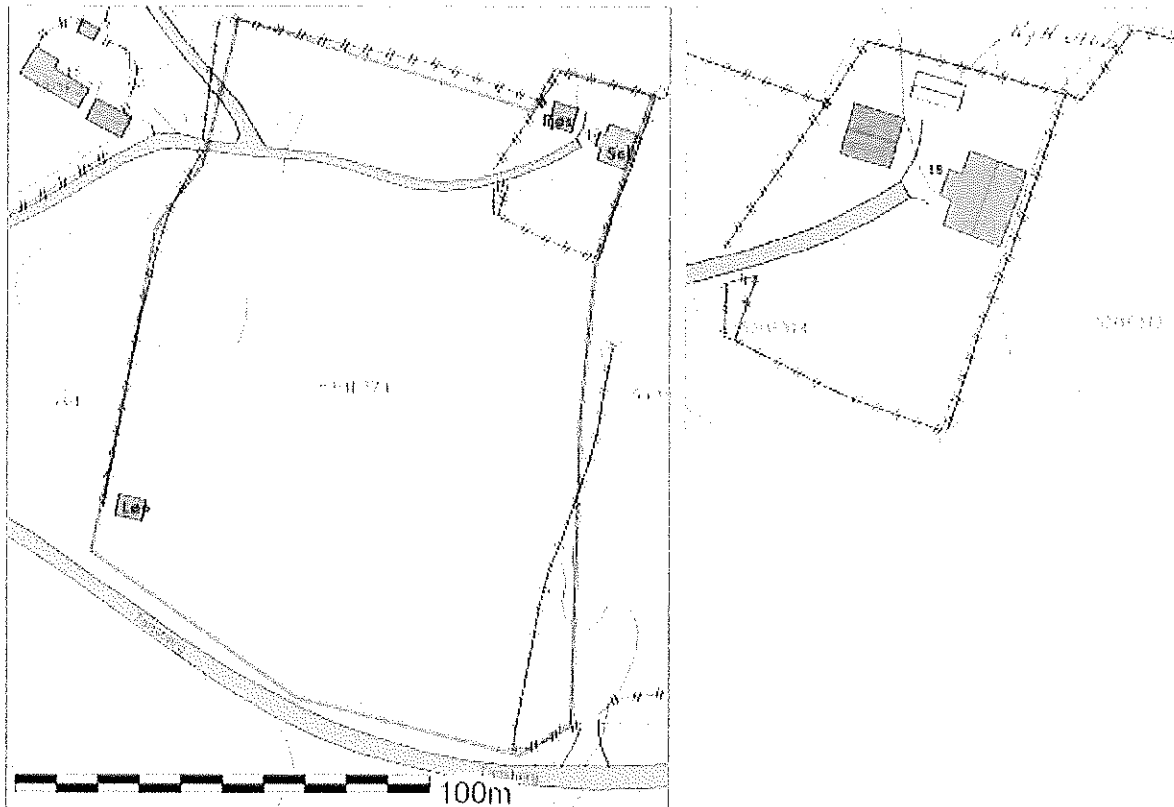
Fjøset er SEFRAK registrert og jeg vil gjerne bevare det slik som det står i dag.

Der jeg har tenkt å bygge sto det et gammelt sel som ble brukt som skåle/bod, det ble dessverre revet.

Det nye uthuset er tenkt satt opp i samme stil med låvepanel og skifertak.

Jeg søker derfor om å sette opp uthus i flg. Vedlegg." (Vedlagt er søknadsskjema, kartskisse, bilder og tegninger av nytt uthus.)





På søknadsskjemaet ble det opplyst at stølen var i bruk. Derfor ble det jf forskriftbestemmelsene sendt brev både til Oppland fylkeskommune og Statskog SF og etterspurt uttalelse til saken. Dette må administrasjonen gjennomføre for alle byggesøknader på støler som er i bruk, og som skal behandles etter stølsforskriften § 10. I ettertid er administrasjonen kommet i tvil om bruken av denne stølen tilfredsstillende krav som settes til bruk jf § 9 i forskriften.

Bygging på støler i statsallmenningen avgjøres av fjellstyret etter reglene i *forskrift for seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning*. Før byggesøknaden kan legges fram for fjellstyret må det avklares hvilke status denne stølen har i forhold til forskriften når det gjelder bruken av stølen i sammenheng med jordbruksdrift på gården Rødningen gnr 45/16;

- om stølen er i bruk i sammenheng med jordbruksdrifta på gården Rødningen gnr 45/16, behandles søknaden etter § 10 i forskriften
- om stølen ikke er i bruk, men heller ikke falt i det fri, gjelder § 11,
- eller om stølen ikke har vært i bruk på mer enn 20 år og dermed må vurderes i forhold til frifallsreglene i fjellovens § 22.

Før byggesøknaden kan behandles må altså fjellstyret ta stilling til om stølen er i bruk, ikke i bruk eller lagt i det fri jf bestemmelser i stølsforskriften. Behandling av byggesøknaden kan først gjennomføres etter at det er konkludert. Med bakgrunn i dette trekkes ikke uttalene fra fylkeskommunen og Statskog inn i denne saken.

Dalen opplyser på telefon (flere ganger, seinest 20. juli 2018) at driften på Rødningen gnr. 45/16 omfatter kjøp av fire kalver to sesonger på rad (2017 og 2018), og at disse har beitet stølsjorden. Det er ikke sendt inn kvittering for kjøp/salg av dyr, og Dalen opplyser på telefon at kalvene blir solgt tilbake til forrige eier etter endt beitesesong. Drifta er lite omfattende og det søkes ikke om produksjonstilskudd. Det er et krav om å være registrert med produsentnummer (og organisasjonsnummer) for å kjøpe og eie husdyr på en gård. Når saksbehandler var i kontakt med Dalen 20. juli 2018 var det ikke registrert hverken produsentnummer eller organisasjonsnummer på

virksomheten, dette var først på plass fra 22. august 2018. Det vil si at de nødvendige formalitetene (for å konkludere med at stølen til Rødningen gnr 45/16 var i bruk) ikke var på plass på søkertidspunktet (8. juni 2018). I følge dette må en konkludere med at stølen ikke er i bruk jf § 9 i stølsforskriften.



Fjellstyret er gjennom stølsforskriften pålagt å ta stilling til om retten til utvist seter er falt bort. Slik vurdering skal fjellstyret minimum gjøre hvert 10. år. Det ble gjennomført en grundig stølsregistrering i Øystre Slidre statsallmenning i 2000/2001, og i 2011 en gjennomgang av bruk på et utvalg støler. Dette ble fulgt opp med at fjellstyret sendte brev til en rekke stølseiere. En av disse var Jan Kristian Dalen. I brevet til Dalen ble det konkludert slik:

"Under stølsregistreringen i 2000 ble stølen til Rødningen 45/16, vurdert til ikke å være i bruk i sammenheng med jordbruksdrifta på garden. Stølen er registrert med følgende bebyggelse:

- Sel 58 m²
- Uthus/fjøs 29 m²
- Løe 27 m²

Stølsjorde: 18 da.

Før fjellstyret kan vurdere om stølen er falt i det fri, eller om den ikke er det, må det innhentes kunnskap om når stølen sist var i bruk i sammenheng med jordbruksdrift på garden.

Fjellstyret ber opplyst om stølen i løpet av de siste 20 år har vært i bruk i sammenheng med jordbruksdrifta på Rødningen gnr 45 bnr 16. Hvis det er tilfelle ber vi opplyst om hva slag drift, og når stølen sist var i bruk.

Saken vil bli lagt fram for behandling av fjellstyret, slik at det kan gjøres vedtak om stølen, enten er falt i det fri, eller om den ikke er falt i det fri, og i så fall når den sist var i bruk. Saken behandles som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

For å følge opp stølsforskriften og fjellstyrets eget vedtak, vil det bli mange lignende saker framover. Saksbehandling på hver enkelt støl vil trekke ut i tid. Det er derfor usikkert om tidspunkt for når saken om din støl blir tatt opp til videre behandling i fjellstyret."

Fjellstyret mottok ikke skriftelig svar innen fristen som ble satt til 12. desember 2011. Jan Kristian Dalen kontaktet fjellstyreadministrasjonen på e-post den 11. desember 2011 der han ba om utsatt frist til 15. januar 2012. Det kom ikke noe svar fra Dalen etter det fjellstyreadministrasjonen har klart å finne.

I forbindelse med stølsregistreringen i 2000 opplyser Dalen om at siste år med melkeproduksjon var i 1980, og at siste år med høsting var i 1987. Han opplyser også om at stølsjordet den gang var bortleid til Erik Dokken som brukte det til beite. Det gamle selet som Dalen nevner i søknaden er ikke

registrert i stølsregistreringene i 2000 eller i 2011 og må derfor ha blitt revet tidligere. Det er ikke registrert noe om dette selet i saksmappa.

Lovgrunnlag og behandling av saken jf regler om frilegging.

Støl i statsallmenning er en bruksrett som er knytta til et gårdsbruk og jordbruksdrifta på den gården stølen tilhører. Reglene for bruken av stølen er regulert av fjellovens § 22 og forskrift om seter og tilleggsjord m. m. i statsallmenning (stølsforskriften) § 9.

Fjellogen § 22:

"Rett til oppteken seter med setervoll og tilliggjande kulturbeite fell bort:

- 1. *Ved oppgjeving utan atterhald.*
- 2. *Når setra i eit samanhengande tidsrom av 20 år ikkje har vore i bruk som seter...*"

Stølsforskriften § 9: Når seter skal reknast for å vere i bruk.

"Blir setervollen hausta, anten til eige bruk eller for sal, eller gjerda inn og nytta til beite som ein del av den jordbruksmessige drifta på eigedomen som setra ligg til, vil setra vere « i bruk » i høve til § 22 i fjellova."

Etter et eventuelt frifallsvedtak skal fjellstyret ta stilling til hva som skal skje med stølsbebyggelsen. Dette reguleres av stølsforskriften §§ 12-15. Kort oppsummert skal fjellstyret ta stilling til følgende etter et frifallsvedtak;

- om stølen skal vises ut til andre med bruksrett, der husa overføres til ny eier eller fjernes, eller
- tilrå at Statskog inngår avtale med stølsbruker, med varighet inntil 10 år om gangen, om at han kan få ha husa stående uten vederlag. Retten tilhører gården og kan ikke skilles fra denne.
- Fjellstyret skal gjøre vedtak om at husa fjernes, om utvisning eller tillatelse til å ha husa stående, ikke er aktuelt.

Saksbehandlingen vedrørende frilegging bør normalt skje i to trinn, men bør vurderes i hver sak:

1. Fjellstyret legger stølen i det fri. I de fleste saker vil det samtidig tas beslutning der fjellstyret anbefaler at Statskog gir stølsbrukeren tillatelse til å ha husa på stølen stående uten avgift.
2. I neste omgang vil fjellstyret avgjøre hva som skal skje med stølsjorde. Om dette skal lyses ledig for andre med behov for beite eller legges ut i det fri.

Begge trinn er enkeltvedtak jf forvaltningsloven.

Vurdering

Registrering av bruken av stølen i 2001 og i 2011 gir ikke opplysninger som går i retning av at stølen har vært i bruk på lang tid.

Det går fram av saksframstillingen at støl 374 på Tansberg ikke var i bruk som ledd i jordbruksdrift på Rødningen gnr 45/16 på det tidspunktet Jan Kristian Dalen søkte fjellstyret om å sette opp uthus på stølen. Dalen opplyser at han har kjøpt fire kalver i to sesonger, som han har hatt gående på stølen. Saksbehandler mener at disse kalvene ikke kan kobles til drift på Rødningen 45/16 siden det på det søknadstidspunktet ikke var opprettet produsent-/organisasjonsnummer på virksomheten(garden). Produsentnummeret var først på plass i august 2018, en god stund etter at saksbehandler hadde spurt etter det.

I flere tidligere saker har det ikke vært godkjent som "bruk" at naboens dyr har beitet en stølsvoll, eller at en stølseier har tatt opp drift på stølen etter at en sak er sendt inn. Det er et viktig prinsipp at saker behandles likt, og derfor bør fjellstyret være konsekvente i saker som dette.

Dalen ble i brev (17.11.2011) varslet at det ville bli lagt fram en sak for behandling i fjellstyre "...slik at det kan gjøres vedtak om stølen, enten er falt i det fri, eller om den ikke er falt i det fri, og i så fall når den sist var i bruk." De siste årene har fjellstyret hatt som praksis at frifall tas opp ved byggesøknad, dårlig gjerde eller når en stølseier selv ber om det.

Saksbehandler vurderer situasjonen slik at stølen er falt i det fri jf § 22 i fjelloven. Hvis fjellstyret kommer til samme slutning, eventuelt etter en befaring, må det tas stilling til hva som videre skal skje med stølsbebyggelse og stølsjordet:

I lignende saker har det ikke vært vanlig å lyse stølen ledig for andre med bruksrett. Fjellstyret har i stedet valgt løsningen der en anbefaler at Statskog oppretter avgiftsfri avtale/erklæring med stølsbruker om at denne får ha stølshusa stående jf § 13 i stølsforskriften. Dette er en god løsning som bevarer bygningene som landbruksbygg, samtidig som huseierne kan benytte bebyggelsen selv eller leie ut til andre.

Byggesøknaden fra Dalen må fjellstyret/Statskog ta stilling til etter at status for stølen er avgjort.

Forslag til vedtak

Stølen til Rødningen 45/16 på Tansberg har ikke vært i bruk på mer enn 20 år i sammenheng med jordbruksdrift på gården. Med denne begrunnelsen er støl 53/1/374 falt i det fri jf § 22 i fjelloven.

Fjellstyret vil ta stilling til eksisterende bebyggelse på stølen og stølsjordet etter å ha vært på befaring på barmark.

Etter at dette vedtaket er gyldig og det er tatt stilling til hva som skal skje med bebyggelse og stølsjorde vil fjellstyret/Statskog ta stiling til byggesøknaden om nytt uthus.

Vedtaket

Stølen til Rødningen 45/16 på Tansberg har ikke vært i bruk på mer enn 20 år i sammenheng med jordbruksdrift på gården. Med denne begrunnelsen er støl 53/1/374 falt i det fri jf § 22 i fjelloven.

Fjellstyret vil ta stilling til eksisterende bebyggelse på stølen og stølsjordet etter å ha vært på befaring på barmark.

Etter at dette vedtaket er gyldig og det er tatt stilling til hva som skal skje med bebyggelse og stølsjorde vil fjellstyret/Statskog ta stiling til byggesøknaden om nytt uthus.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.